

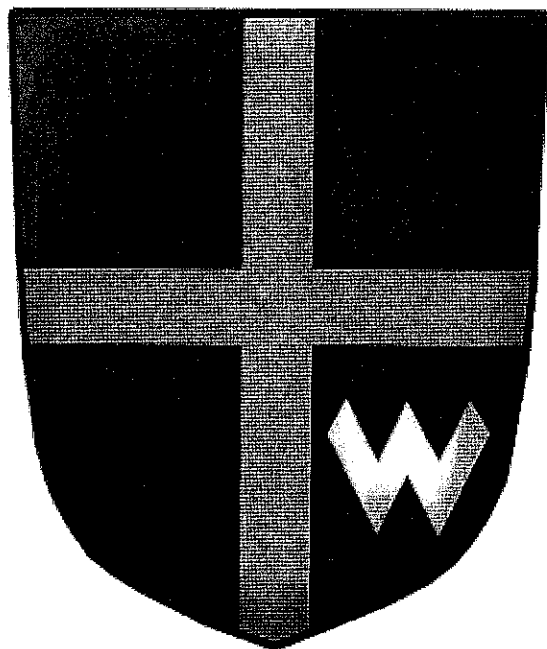
**RADA MIEJSKA
OLEŚNICA**

Załącznik do Uchwały Nr XXXIV/178/21

Rady Miejskiej Oleśnica

z dnia 23 kwietnia 2021 roku

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE
OLEŚNICA NA LATA 2021 - 2026**

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica na lata 2021-2026.....	5
1. Źródła i podstawy prawne	5
2. Akty prawne regulujące problematykę pomocy społecznej	6
III. Zgodność z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.....	8
IV. Zadania Gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.....	12
V. Organizacja i funkcjonowanie pomocy społecznej na terenie Gminy Oleśnica	15
1. Działalność MGOPS w Oleśnicy	15
2. Zespół Interdyscyplinarny	18
3. GKRPA w Oleśnicy	20
VI. Organizacje wspierające działania dotyczące pomocy społecznej na terenie Gminy Oleśnica	23
VII. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem strategii	27
1. Charakterystyka Gminy Oleśnica	27
VIII. Diagnoza sytuacji społecznej	31
1. Bezrobocie	31
2. Ubóstwo	33
3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba	35

4.	
5. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	37
6. Uzależnienie od alkoholu	39
7. Narkomania	41
8. Przemoc	41
9. Bezdomność	44
IX. Program wieloletni pn. „Posilek w szkole i w domu”.....	45
X. Realizacja przez Gminę Oleśnica/MGOPS w Oleśnicy	
Projektu pn. „Aktywność=Zatrudnienie”	48
XI. Analiza SWOT	48
1. Obszar problemowy I rodzina	49
2. Obszar problemowy II przeciwdziałania bezrobociu, ubóstwu i wykluczeniu społecznemu	49
3. Obszar problemowy III niepełnosprawność i osoby starsze	49
XII. Misja, wizja rozwiązywania problemów społecznych	54
XIII. Obszary priorytetowe, cele strategiczne i zadania	55
XIV. Źródła finansowania	73
XV. System wdrażania Strategii	74
XVI. Harmonogram wdrażania Strategii	75
XVII. Podsumowanie i wnioski	78

I. Wstęp

Samorząd gminny powinien dążyć do poprawy warunków życia mieszkańców, na poziomie zarządzania lokalnego, w zakresie polityki społecznej. Podstawową rolę wśród tego typu zadań pełni Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, która pozwala na racjonalizację lokalnej polityki. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz określenie planu działań w dłuższej perspektywie są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi dokument, który umożliwi spełnienie powyższych warunków. Składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące Gminy Oleśnica oraz diagnozę problemów społecznych, która została oparta na badaniu źródeł, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT).

Diagnoza problemów społecznych została przeprowadzona z uwzględnieniem danych za lata 2019 – 2020 w następujących obszarach:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba,
- opieka nad dzieckiem i rodziną,
- przemoc w rodzinie,
- uzależnienia,
- zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa (np. klęski żywiołowe),
- niekorzystne zjawiska demograficzne,

- przestępczość.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Miasta i Gminy Oleśnica, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy, Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie, Placówki Oświatowe, SGOZ w Oleśnicy, Komisariat Policji w Połańcu, Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oleśnicy.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań.

Stale wzrasta zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej, co spowodowane jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak: redukcja zatrudnienia, deficyt nowych miejsc pracy, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób niepełnosprawnych. W celu ich realizacji powstały, bądź zostały znowelizowane akty prawne, a wśród nich art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. D. U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.) zobowiązujący samorząd gminy do opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W myśl nowej strategii zinstytucjonalizowana pomoc społeczna oferuje pomoc finansową i materialną, jako instrument początkujący proces, umożliwiający osobom i rodzinom przezwyciężanie ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać we własnym zakresie. Działania te opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej, jako całości. W praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji. Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym stałemu monitoringowi i ewaluacji zadań. Wprowadzenie procedur monitoringu i ewaluacji pozwoli na zmiany w realizacji poszczególnych celów i zadań w zależności od zmieniających się warunków i potrzeb społecznych.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2021-2026. Jest zgodny z założeniami dokumentów strategicznych odnoszących się do polityki społecznej na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m. in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

II. Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica na lata 2021-2026

1. Źródła i podstawy prawne

Obecnie wiele aktów prawnych reguluje zadania szeroko pojętej pomocy społecznej oraz innych dziedzin ze sfery społecznej takich jak : edukacja, zdrowie, rynek pracy, sport, kultura itd. Większość zadań realizowana jest przez samorządy terytorialne z dochodów własnych, subwencji i dotacji.

Do realizacji zadań przewidziano również liczne programy :

- program pn. „ Posiłek w szkole i w domu”,
- program powrót osoby bezdomnej do społeczności ,
- krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie ,
- program opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym m.in. Karta Dużej Rodziny,
- krajowy program zatrudnienia .

Poza programami wynikającymi z przepisów ustawowych opracowano szereg programów resortowych, których powodzenie jest możliwe wyłącznie przy zaangażowaniu władz lokalnych, a nie tylko instytucji rządowych.

Samorządy mają obowiązek opracowywania własnych programów takich jak:

- program współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- ocena zasobów pomocy społecznej,
- gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wielkość i różnorodność programów kierowanych do społeczności lokalnych wymaga sprawnej koordynacji. Wydaje się, że naturalnym narzędziem do realizacji tych celów może być także strategia rozwiązywania problemów społecznych.

2. Akty prawne regulujące problematykę pomocy społecznej

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Opracowując **Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Oleśnica na lata 2021 - 2026** opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna z obowiązującymi przepisami oraz wymogami prawnymi.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ niżej wymienione, następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. poz. 1876 z 26.10.2020),
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 roku (t.j. Dz. U. Nr 78 poz.483 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2020 r. poz. 713 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r. , poz. 1876z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2020, poz. 426 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2020, poz. 176),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020r., poz. 1409 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r., poz. 218 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2020r., poz. 1398 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r., poz. 821 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021r, poz. 75),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r., poz. 2277 z późn zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020r., poz. 685 z późn zm.),
- Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2019r., poz. 300 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020r., poz. 1057z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020r., poz. 111z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020r., poz. 1427 z późn. zm.),
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionych do alimentów z dnia 7 września 2007r. (Dz. U. z 2020r. ,poz. 808 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy, o zmianie Kodeksu Cywilnego (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 611 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 1359),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tj. z. Dz. U. z 2020r., poz. 1740),
- Ustawa z dnia 04 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów(tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297),
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 01 sierpnia 1997 roku Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. 1997 Nr 50 poz. 475),
- Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 517 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 256 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 roku kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2020r., poz.1575).

III. Zgodność z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

KONTEKST EUROPEJSKI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica na lata 2021-2026 w generalnych zasadach jest dokumentem zgodnym z założeniami polityki społecznej UE, co stwarza możliwości korzystania z funduszy unijnych skierowanych na rozwiązanie różnych problemów społecznych. Głównym założeniem polityki społecznej UE jest zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego metodą otwartej koordynacji. Podstawowe cele dla wszystkich krajów są ustalane wspólnie, a następnie przedkładane na strategię poszczególnych państw. Generalnie europejska strategia opiera się na integracji społecznej prowadzącej do osiągnięcia najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki świata opartej na wiedzy, w której wzrost gospodarczy osiągnięty zostanie dzięki większej ilości miejsc pracy i większej spójności społecznej. Formułując cele zadbano o ich spójność z założeniami, priorytetami i dokumentami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. **Rozwój inteligentny** – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
2. **Rozwój zrównoważony** – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
3. **Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu** – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej :

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata ,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii oraz zwiększenie efektywności jej wykorzystania,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną oraz zwiększenie odsetka osób posiadających wyższe wykształcenie ,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej na granicy ubóstwa.

Cele te pokazują, jaka powinna być ogólna kondycja Unii Europejskiej pod względem najważniejszych parametrów. Są przekładane na cele krajowe tak, by każde państwo członkowskie mogło kontrolować swoje postępy w ich realizacji. Nie oznaczają one podziału obciążenia – są to wspólne cele, które realizowane będą za pomocą szeregu działań podejmowanych zarówno na poziomie państw członkowskich, jak i przez UE.

Cele są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się uzupełniają:

- poprawa sytuacji w dziedzinie edukacji pozwoli ograniczyć bezrobocie i ubóstwo,
- większy nacisk na badania i rozwój oraz innowacje w gospodarce, w połączeniu z efektywniejszym wykorzystywaniem środków, podniesienie konkurencyjności UE co przyczyni się do tworzenia nowych miejsc pracy,
- inwestowanie w czystsze technologie ułatwi walkę ze zmianami klimatu, a jednocześnie stworzy nowe możliwości rozwoju dla przedsiębiorstw i pracowników,

Podstawowymi instrumentami realizacji celów strategii są opracowywane przez państwa członkowskie UE, Krajowe Programy Reform oraz przygotowane przez KE inicjatywy przewodnie, realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych, a wśród nich min. :

- *Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia* – stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy, przez ułatwienie mobilności pracowników i rozwój ich umiejętności, w celu zwiększenia poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie trwałości europejskich modeli społecznych,
- *Europejski program walki z ubóstwem* – zapewnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez pomoc osobom biednym i wykluczonym oraz umożliwienie im aktywnego uczestniczenia w życiu ekonomicznym i społecznym.

KONTEKST KRAJOWY

Na płaszczyźnie krajowej *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica na lata 2021-2026* zgodna jest w swych założeniach i proponowanych kierunkach działań z następującymi dokumentami:

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica na lata 2021-2026 jest dokumentem zgodnym z założeniami przedstawionymi w Strategii Rozwoju Kraju, przedstawiającymi cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w najbliższej dekadzie oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Strategia Rozwoju Kraju za konieczne uznaje kompleksowe ujęcie działań w zakresie bezpieczeństwa socjalnego obywateli znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO

Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia,
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych,
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej,
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Realizacja celów Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego powinna pozwolić na to, by Polska dzięki rozwiniętemu rynkowi pracy i wysokiemu poziomowi zatrudnienia w połączeniu z wysokiej jakości systemem kształcenia oraz efektywną opieką zdrowotną, stawała się coraz bardziej nowoczesnym, atrakcyjnym i konkurencyjnym miejscem do życia.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego odzwierciedla potrzebę kształtowania warunków dla rozwoju konkurencyjnej gospodarki rynkowej, ukierunkowanej na zwiększanie spójności społecznej oraz przewyższanie społecznych barier rozwoju.

KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu określa założenia polityki państwa w ww. zakresie. Nowy wymiar aktywnej integracji stanowi dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju – Strategii Rozwoju Kraju oraz Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego.

Podstawowym problemem dla krajowego programu jest niezdolność gospodarstw domowych do pokrywania wydatków koniecznych, związanych z podstawowymi potrzebami ich członków w wymiarach biologicznym i społecznym, zobowiązaniami z przeszłości (spłacanie zaległości i długów) i przynajmniej minimalnymi oszczędnościami (zabezpieczenie w razie nagłych i nieprzewidzianych wydatków)

Aby ten problem zminimalizować należy oddziaływać na warunki w jakich funkcjonują gospodarstwa domowe, aby mogły one podejmować dobre dla siebie i społeczeństwa decyzje o inwestowaniu w swój potencjał zatrudnieniowy i zarobkowy oraz decyzje dotyczące poziomu jego realizacji przez ich dorosłych członków.

Celem całej Unii Europejskiej jest zmniejszenie skali ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Odpowiedni cel krajowy przyjęty przez Polskę brzmi: „obniżenie liczby osób zagrożonych

ubóstwem, deprawą materialną, żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących lub o niskiej intensywności pracy.

W związku z tym przyjęto 6 priorytetów do realizacji ww. programu:

- Priorytet I. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- Priorytet II. Zapewnienie spójności działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych
- dzieci i młodzieży,
- Priorytet III. Aktywna integracja w społeczności lokalnej,
- Priorytet IV. Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych,
- Priorytet V. Zapobieganie niepewności mieszkaniowej i przeciwdziałania bezdomności,
- Priorytet VI. Zarządzanie i zmiany strukturalne systemu integracji społecznej.

IV. Zadania gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, określa warunki prawne i organizację systemu pomocy społecznej, poprzez:

- ustalenie zadań w zakresie pomocy społecznej,
- wskazanie rodzajów świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania,
- określenie zasad organizacji pomocy społecznej,
- ustalenie zasad i trybu postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych

potrzeb i umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Według Ustawy pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

ZGODNIE Z USTAWĄ DO ZADAŃ WŁASNYCH GMINY O CHARAKTERZE OBOWIĄZKOWYM NALEŻY:

1. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,

2. Sporządzenie oceny w zakresie pomocy społecznej,
3. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom mniemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach finansowanych ze środków publicznych,
8. Przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
9. Opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
10. Praca socjalna,
11. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
12. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
13. Dożywanie dzieci,
14. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
15. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
16. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
17. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

18. Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
19. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
20. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

PONADTO DO ZADAŃ WŁASNYCH GMINY NALEŻY:

1. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
2. Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
3. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
4. Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
5. Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

V. Organizacja i funkcjonowanie pomocy społecznej na terenie Gminy Oleśnica.

1. Działalność MGOPS w Oleśnicy.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy jest jednostką samorządową swoim działaniem obejmuje obszar gminy, zajmuje się organizowaniem pomocy społecznej na terenie gminy w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Podstawą gospodarki jednostki jest plan finansowy Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynikający z budżetu gminy.

Wydatki jednostki w oparciu o plan finansowy, dokonywane są w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w wysokościach oraz terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, na podstawie zawartych umów w następstwie postępowań określonych w przepisach o zamówieniach publicznych.

Pomoc z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej jest nakierowana także na pobudzanie aktywności i zaradności wśród beneficjentów ośrodka.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy działa na podstawie następujących przepisów:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 713 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.),
3. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
5. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
6. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
7. Innych ustaw określających zadania z zakresu pomocy społecznej,
8. Statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej.

Zadaniem ośrodka jest zapobieganie niepożądanym zmianom, rozwijanie umiejętności rodzicielskich, a w konsekwencji poprawa jakości życia dzieci i rodzin.

DO ZADAŃ WŁASNYCH REALIZOWANYCH PRZEZ MGOPS NALEŻY W SZCZEGÓLNOŚCI:

- prowadzenie postępowań oraz wypłacanie przyznanych w drodze decyzji administracyjnej zasiłków stałych, okresowych, celowych, specjalnych celowych, oraz świadczeń pieniężnych na zakup żywności,

- przyznawanie decyzją świadczeń niepieniężnych tj. posiłków dla dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach i opłacanie ich kosztów,
- kierowanie do domów pomocy społecznej, noclegowni oraz opłacanie ich pobytu w części lub w całości,
- opłacanie składek emerytalno- rentowych oraz zdrowotnych za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna oraz składek zdrowotnych za osoby pobierające zasiłek stały nie mające uprawnień do ubezpieczeń z innego tytułu,
- wypłacanie wynagrodzeń przyznanych opiekunowi przez sąd opiekuńczy za sprawowanie opieki,
- potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych,
- świadczenie usług opiekuńczych dla osoby samotnej z powodu wieku i choroby oraz dla osoby niepełnosprawnej,
- praca socjalna,
- realizacja zadań i celów określonych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Oleśnica ,
- realizacja programów w tym osłonowych, wynikających z rozeznanych potrzeb tj. Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Oleśnica oraz Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej,
- obsługa administracyjno- techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- przyznawanie prawa do świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekuna i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłacanie,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- podejmowanie działań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, współpraca z instytucjami realizującymi zadania w zakresie wspierania rodziny,
- realizacja zadań z zakresu rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „ Karta Dużej Rodziny”.

2. Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W związku z art. 6 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r., poz. 218 z późn. zm.) Wójt Gminy Oleśnica z dniem 25 lipca 2011 roku powołał *Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy* /Zarządzenie nr 22/2011/do realizacji zadań objętych programem przeciwdziałania przemocy , którego obsługą zajmuje się Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariatu Policji,
- oświaty,
- służby zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- Kuratorskiej Służby Sądowej.

Cele w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego:

- realizacja założeń ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskiej Karty”,
- poprawa przepływu informacji i organizacji działań na rzecz osób doznających przemocy,
- poprawa jakości i efektywności współpracy- ZI-ofiara, ZI-sprawca,
- inicjowanie i realizacja działań wpisanych w Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar,

Każda z instytucji i organizacji podejmuje działania w ramach swoich kompetencji i możliwości oraz zgodnie z zakresem przepisów prawnych.

Działania realizowane w ramach ZI mają duże znaczenie przy kreowaniu przyszłych priorytetów w walce ze zjawiskiem przemocy. Jednym z kluczowych osiągnięć, które dotychczas udało się

zrealizować zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym, jest podejmowanie współpracy oraz branie odpowiedzialności za problematykę przemocy przez różne resorty jak również przez służby pracujące w środowiskach lokalnych. Wprowadzenie tego typu rozwiązań daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań oraz stworzenia optymalnych rozwiązań w zakresie walki ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Realizacja działań w ramach ZI w sposób znaczący wpłynęła na zmianę świadomości społecznej, ujawnienie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Do 2011 roku procedura „Niebieskiej Karty” funkcjonowała tylko w Policji. Rozszerzenie podmiotów uprawnionych do realizacji procedury spowodowało znaczny wzrost ilości postępowań.

Tabela 1. Dane dotyczące realizacji procedury NK w latach 2019-2020

	2019	2020
Liczba prowadzonych procedur NK	9	20
Liczba nowych procedur NK	7	15
Policja	8	19
GOPS	1	1
Oświata	0	0
Oś. Zdrowia	0	0
GKRPA	0	0
Osoby dotknięte przemocą w rodzinie	16	30
Kobiety	11	20
Mężczyźni	5	10
Osoby stosujące przemoc w rodzinie	9	17
Kobiety	0	1
Mężczyźni	9	16
Liczba zamkniętych procedur NK	4	18

Liczba spotkań ZI	2	2
Liczba powołanych grup roboczych	9	17
Liczba spotkań grup roboczych	12	14

Powyższa tabela obrazuje liczbę prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty” na terenie Gminy Oleśnica. W roku 2020 widoczny jest 100% wzrost rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w których prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”.

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W związku z zadaniami własnymi gminy, wynikającymi z ustawy: „ O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii”, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oleśnicy, co roku opracowuje i przedstawia do zatwierdzenia Radzie Miejskiej „ *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na dany rok*”. W ramach realizacji zadań zawartych w programie, podejmuje się szereg działań wobec osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Do zasadniczych zadań komisji należy udzielanie pomocy wszystkim osobom zainteresowanym i szukającym pomocy w sferze uzależnienia od alkoholu, a także osób będących ofiarami przemocy domowej.

Szczegółowy zakres działań GKRPA w Oleśnicy obejmuje:

1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym:
 - dokonywanie analizy potrzeb w tym zakresie,
2. Udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
 - przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcie terapią,

- motywowanie i zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- kierowanie do biegłych w przedmiocie orzekania o uzależnieniu,
- kierowanie spraw do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- podejmowanie działań zmierzających zapobieganiu przemocy w rodzinie,
- kierowanie osób uzależnionych i uwikłanych w przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi specjalistyczne,
- inicjowanie działań zmierzających do animacji i aktywizacji środowiska lokalnego niesienie pomocy osobom z problemem alkoholowym i problemem przemocy,
- inicjowanie i organizacja szkoleń, debat i konferencji w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- organizowanie pomocy dzieciom ze środowisk zagrożonych marginalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem problemów alkoholowych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy:

- inicjowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
- inicjowanie i prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej,
- podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia, kierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców,
- organizacja lokalnych imprez profilaktycznych (popularno-naukowych, sportowych, kulturalnych i artystycznych),
- wspieranie realizacji pozalekcyjnych programów sportowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu:

- prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,

- prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż.

5. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:

- organizacja i współorganizacja szkoleń, debat, konferencji i imprez profilaktycznych,
- prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania i usuwania skutków problemów uzależnień i przemocy.

Rozmiary i skutki aktualnie występujących problemów alkoholowych tworzą poważne zagrożenia dla funkcjonowania społecznego i ekonomicznego kraju, jak również i naszej społeczności gminnej. Wpływają na pogorszenie stanu zdrowotnego mieszkańców gminy oraz kształtowanie postaw moralnych.

W związku z powyższym GKRPA duży nacisk kładzie na ukierunkowane działań profilaktycznych, uświadamiających zagrożenie płynące z różnego rodzaju nadużywania substancji psychoaktywnych oraz ważność korelacji odpowiednich organizacji, służb i podmiotów zajmujących się profilaktyką.

Działania profilaktyczne GKRPA w roku szkolnym 2019/2020

1. Koncert profilaktyczny „Wspierajmy się” autorstwa Sławka Pyrko,
2. Spektakl profilaktyczny „Cenne rady” Teatr Lalek Bajka,
3. Spektakl profilaktyczny „Zaplątany w sieci”, „Odnaleźć siebie” Teatr Maska z Krakowa,
4. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas I-III prowadzone przez Pracownię Profilaktyki roku z Krakowa, tematy: „Integracja w grupie rówieśniczej”, „Radzenie sobie z konfliktami”, „Fonoholizm, czyli smartfon jak narkotyk”,
5. Szkolenie dla rodziców uczniów klas I-VIII „Internet uzależnia jak narkotyk” prowadzone przez Pracownię Profilaktyki Krokus z Krakowa.

Działania profilaktyczne GKRPA w roku szkolnym 2018/2019

1. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas IV, V, VIII prowadzone przez Pracownię Profilaktyki Krokus z Krakowa, tematy: „Problem mobbingu rówieśniczego wśród uczniów – izolacja ucznia, wykluczenie z grupy”, „Problem agresji fizycznej oraz werbalnej wśród uczniów, w grupie rówieśniczej oraz wobec dorosłych”, „Techniki zwiększenia motywacji do nauki”,
2. Szkolenie dla rodziców uczniów klas I-VIII „Techniki aktywnej nauki, czyli o motywacji dziecka” prowadzone przez Pracownię Profilaktyki Krokus z Krakowa,
3. Szkolenie dla rodziców uczniów klas I-VIII prowadzone przez Pracownię Profilaktyki Krokus z Krakowa „Trening koncentracji uwagi”,
4. Spektakl profilaktyczny dla uczniów klas I-III „Kruszynka” Teatr Lalek Pinokio z Nowego Sącza,
5. Warsztaty profilaktyczna dla uczniów prowadzone przez Pracownię Profilaktyki Krokus z Krakowa, tematy:

klasy I-III „Trening koncentracji uwagi”,

klasy VI „Techniki aktywnej nauki – metody szybkiego uczenia się”.

VI. Organizacje wspierające działania pomocy społecznej na terenie gminy Oleśnica.

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Gminna Biblioteka Publiczna w Oleśnicy jest samorządową instytucją kultury, która realizuje swoje statutowe założenia. Służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych mieszkańców gminy, jest organizatorem różnego rodzaju spotkań, wieczorków, koncertów, uczestniczy w życiu społecznym środowiska, spełnia określoną rolę kulturotwórczą i wychowawczą. Aby ją realizować proponuje różne formy pracy z czytelnikami, dostosowując je do postawionych celów, potrzeb użytkowników oraz warunków lokalowych.

Do szczegółowych zadań GBP należy:

- gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie księgozbioru,
- wypożyczanie zbiorów do domu i udostępnianie precyzyjne,
- ochrona zbiorów i konserwacja,
- działalność informacyjna,
- gromadzenie dokumentów życia społecznego,
- zajęcia dla różnych grup wiekowych ze szczególnym uwzględnieniem przedszkolaków, dzieci i młodzieży szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz seniorów.

ZABYTKI

Zabytki kultury materialnej oraz miejsca związane z ważnymi wydarzeniami historycznymi, stanowią dziedzictwo kulturowe, decydujące o tożsamości kulturowej gminy.

W Oleśnicy zachował się XV wieczny układ urbanistyczny. Najważniejszym zabytkiem na terenie gminy jest neogotycki kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP z XIX wieku wzniesiony na fundamentach gotyckiej świątyni z XV wieku. Na uwagę zasługuje umieszczona nad chrzcielnicą tablica erekcyjna kościoła św. Floriana z 1406 roku oraz piętnaście wspinających witraży - przedstawiających postacie świętych i bohaterów biblijnych. Kazimierz Wójtowicz w przewodniku „Przesłanie witraży w kościele w Oleśnicy świętokrzyskiej”, tak o nich pisze: „Stwarzają one niepowtarzalny klimat, który pozwala oderwać się od spraw codziennych i skierować nasze myśli ku rzeczom wielkim i nieprzemijającym”.

Wychodząc z kościoła, od strony wschodniej zauważymy XIX wieczną plebanię w stylu dworcowym z gankiem wspartym na czterech kolumnach. Po drugiej stronie ulicy znajduje się zabytkowy cmentarz z grobowcem ostatnich właścicieli Oleśnicy – Zaborowskich oraz kaplicą cmentarną w stylu neogotyckim. Na rynku znajduje się zabytkowa remiza strażacka – w trakcie remontu z przeznaczeniem na Dom Kultury.

Na terenie gminy Oleśnica zachowało się wiele barokowych kapliczek i figur, większość z nich pochodzi z XVII wieku.

STOWARZYSZENIE UCZNIOWSKI PARAFIALNY LUDOWY KLUB SPORTOWY „STRZELEC”

Bodźcem do powołania stowarzyszenia była ukończona budowa obiektu rekreacyjno - sportowego w Strzelcach, który składa się z dwu boisk, jedno z nich z nawierzchnią tartanową przeznaczone do gry w koszykówkę, siatkówkę oraz tenisa ziemnego, drugie trawiaste o wymiarach 30 m x 60 m przeznaczone do gry w piłkę nożną. Uczniowski Parafialny Ludowy Klub Sportowy „Strzelec” działa przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Oleśnicy od 2012 roku. Stowarzyszenie zrzesza ponad 200 osób, uczniów PSP oraz jej absolwentów. Praca w klubie ukierunkowana jest przede wszystkim na wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, zmniejszenie negatywnych skutków eurosieroctwa, a także przygotowanie beneficjentów do uczestnictwa w rywalizacji klubowej i szkolnej w kilku dyscyplinach sportowych. Stowarzyszenie rokrocznie organizuje obozy rekreacyjno-sportowe dla uczniów PSP w Oleśnicy. Wiodącą dyscypliną w klubie jest koszykówka dziewcząt, ponadto trenerzy prowadzą sekcję lekkoatletyczną i piłkarską. Dzieci i młodzież przygotowywana jest do uczestnictwa w zawodach na szczeblu powiatu, województwa czy ogólnokrajowych rozgrywek. Po sukcesach jakie zawodniczki osiągnęły w lidze 2018 roku osiem z nich dostało powołanie do Kadry Województwa Świętokrzyskiego.

Klasyfikacja sportowa:

Liga małopolsko-świętokrzyska koszykówki dziewcząt:

- U- 13 dziewcząt - V miejsce w klasyfikacji końcowej w 2018 roku,
- U-14 dziewcząt – V miejsce w klasyfikacji końcowej w 2019 roku,
- U – 15 dziewcząt – V miejsce w klasyfikacji końcowej w 2020 roku.

Mistrzostwa Polski Szkół w Koszykówce Dziewcząt:

- XII miejsce w Lublinie w 2015 roku,
- XIV miejsce w Kołobrzegu 2016 roku,
- VIII miejsce w Elblągu w 2017 roku,
- XII miejsce w Bochni w 2018 roku,
- XII miejsce w Zgorzelcu w 2019 roku.

Czas pandemii COVID - 19 ograniczył znacznie działalność klubu.

STOWARZYSZENIE BORZYMOWSKI KLUB INICJATYW KULTURALNYCH

Stowarzyszenie Borzymowski Klub Inicjatyw Kulturalnych powstało 10 listopada 2010 roku, z inicjatywy kilkunastu osób, zamieszkujących w Borzymowie, które pragnęły zrobić coś pożytecznego dla swojej „Małej Ojczyzny”. Głównym celem stowarzyszenia i siłą napędową jego działania była integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej, poprzez działalność społeczno-kulturalną. Przykładem są różnorakie akcje przeprowadzane przez Stowarzyszenie np: Letnia Zabawa Plenerowa, Mikołajki, zawody wędkarskie, Dzień Matki itp. Podczas imprez plenerowych odbywają się zazwyczaj mecze z drużynami reprezentującymi sąsiednie gminy, zawody dla rodzin i sołtysów, konkursy dla dzieci, imprezy taneczne pod gwiazdami. Borzymowski Klub Inicjatyw Kulturalnych jest również organizatorem turniejów warcabowo-szachowych. Pozyskuje pieniądze z różnych organizacji, pisząc i realizując oraz rozliczając różne projekty.

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE:

Na terenie Gminy Oleśnica funkcjonuje 5 zastępów OSP:

- OSP Oleśnica,
- OSP Pieczonogi,
- OSP Strzelce,
- OSP Borzymów,
- OSP Bydłowa.

Celem Ochotniczych Straży Pożarnych jest:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami,
- branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,

- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- rozwijanie wśród członków Ochotniczej Straży Pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno - oświatowej i rozrywkowej,
- organizowanie młodzieżowych i kobiecych drużyn pożarniczych,
- organizowanie zawodów sportowych i imprez propagujących kulturę fizyczną,
- pomoc dla seniorów w czasie pandemii COVID-19,
- pomoc w dystrybucji żywności dla mieszkańców gminy.

VII. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem strategii

1.Charakterystyka Gminy Oleśnica.

Gmina Oleśnica jest położona w woj. świętokrzyskim. Ma charakter miejsko-wiejski, administracyjnie należy do powiatu staszowskiego i leży w południowo - zachodniej jego części. Według fizyczno-geograficznego podziału Polski leży całkowicie w granicach mezoregionu Niecki Połanieckiej będącą częścią Niecki Nidziańskiej.

W skład sieci osadniczej Gminy Oleśnica wchodzi 11 sołectw:

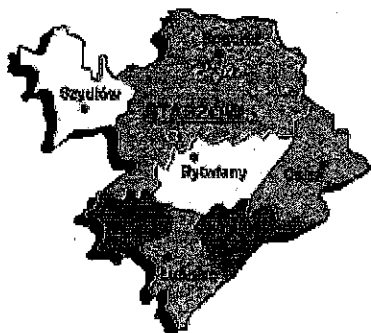
- Strzelce,
- Sufczyce,
- Borzymów,
- Bydlowa,
- Brody,
- Wólka Oleśnicka,
- Podlesie,

- Pieczonogi,
- Kępie,
- Wojnów,
- Oleśnica.

Gmina Oleśnica Graniczy z następującymi gminami:

- Od strony zachodniej z gminą Stopnica,
- Od strony północnej z gminami Tuczępy i Rytwiany,
- Od strony południowej z gminą Pacanów,
- Od wschodniej z gminą Łubnice.

Mapa 1. Położenie Gminy Oleśnica

Powierzchnia całkowita Gminy Oleśnica wynosi 53,51 km², powierzchnia użytków rolnych 4731 ha, z tego na grunty orne przypada 2803 ha. W gminie dominują gleby średniej klasy – IV, o wadliwych stosunkach wodnych, głównie okresowo wilgotne, wymagające melioracji, mało zasobne w fosfory i potas.

Rzeźba terenu Gminy Oleśnica ma charakter falisty-dominują ciągi wzniesień i garbów porozdzielanych siecią dopływów rzeki Wschodniej. W rzeźbie terenu gminy zaznaczają się wyraźnie dwa poziomy morfologiczne: wyższy wierzchowinowy i niższy dolny.

Tabela 2. Użytki rolne w gminie Oleśnica w 2020 roku

Użytki rolne	Powierzchnia użytków rolnych w ha w latach
	2020
Powierzchnia użytków rolnych	4731
grunty orne	2803
sady	92
łąki	834
pastwiska	292
lasy	371
pozostałe grunty i nieużytki	959

Gmina Oleśnica charakteryzuje się bardzo niską lesistością. Lasy stanowią 6,9% powierzchni ogólnej gminy. Zdecydowana większość rosnących lasów stanowi własność prywatną.

Pod względem klimatycznym, teren Gminy Oleśnica położony jest w regionie nizinnym podkarpackim. Obszar ten cechuje się cieplejszym klimatem o mniejszych opadach niż na terenach sąsiednich. Ponadto gmina Oleśnica posiada bogatą infrastrukturę; 63,2 km wodociągów, 18,5 km kanalizacji ponad 90 km gazociągu.

WALORY HISTORYCZNO – KULTUROWE

Oleśnica, jako wieś parafialna, istniała już w 1326 roku i stanowiła własność rodu Oleśnickich. Ówczesni właściciele budowali potęgę rodu u boku kolejnych królów Polski. Chorągiew rodowa Oleśnickich wzięła udział w bitwie pod Grunwaldem, a najwybitniejszy z rodu - biskup krakowski Zbigniew Oleśnicki - sprawował władzę w Polsce po śmierci Władysława Jagiełły. Kolejny z rodziny, Andrzej Oleśnicki przyczynił się w roku 1470 do uzyskania praw miejskich dla rodzinnej osady.

Następnie właścicielami miejscowości byli Zborowscy, z których Marcin przekształcił kościół parafialny w zbór kalwiński, a jego brat Piotr wybudował ratusz i rozbudował miasteczko. Jedną z najbarwniejszych postaci sarmatyzmu był ścieży na Wawelu (1557 rok) i pochowany w Oleśnicy, hetman kozacki i kalwin Samuel Zborowski.

Osada była kilkakrotnie niszczone w czasie potopu szwedzkiego, a jej schyłku nie zatrzymały nawet przywileje nadane przez kolejnych królów i jak wiele miasteczek tego rejonu utraciła prawa miejskie w 1869 roku. Oleśnica i okolice były inspiracją dla twórczości Stefana Żeromskiego, który w pobliskich Brodach był wychowawcą dzieci Gustawa Zaborowskiego. Ciekawy opis ówczesnej miejscowości znajdziemy w dziennikach : „Przecudna jest Oleśnica! Trudno wymarzyć coś bardziej pięknego, bardziej zdrowego. Żyjesz na dnie lasu, w mroku i napawasz się niezmiernym bogactwem półcieni, leśnym szumem, świergotem ptaków”.

Głównym atutem gminy są jej walory przyrodniczo-krajobrazowe, potencjał historyczny oraz rekreacyjno-sportowy. Słabe gleby zmusiły mieszkańców do znalezienia alternatywnych źródeł utrzymania. Dzięki temu rozwinęło się murarstwo, z którego Oleśnica słynie od ponad 100 lat. Z niej właśnie pochodzili mistrzowie, znani przede wszystkim jako budowniczości obiektów sakralnych. W ostatnich latach dużą rolę w gminie odgrywa społeczność lokalna, tworząc stowarzyszenia o charakterze kulturalnym oraz sportowym.

Włodarze gminy dbają o rozwój i potrzeby mieszkańców, z każdym rokiem powstają nowe inwestycje, poprawiające funkcjonalność i estetykę, skłaniające do uprawiania sportu i turystyki wśród pięknej przyrody.

LUDNOŚĆ

Gmina Oleśnica na tle gmin sąsiednich jak i na tle całego powiatu jest gminą małą pod względem liczby mieszkańców oraz wielkości powierzchni. Liczba ludności gminy ma tendencję malejącą. Gminę Oleśnica w roku 2019 zamieszkiwało 3962 osoby(stan na 31.12.2019), natomiast w 2020 roku – 3920 osób (stan na 31.12.2020)

Tabela 3. Struktura ludności Gminy Oleśnica w podziale na płeć w latach 2019-2020

	Jm	2019	2020
ogółem	osoba	3962	3920
mężczyźni	osoba	1964	1966
	%	49,57%	50,15%
kobiety	osoba	1998	1954
	%	50,43%	49,85%
	różnica	0,86%	0,30%

OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie Gminy Oleśnica funkcjonują:

- **Publiczna Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Oleśnicy z 15 oddziałami.** W roku szkolnym 2019-2020 do szkoły uczęszczało 271 uczniów, zatrudnionych było 32 nauczycieli, w roku szkolnym 2020-2021 uczęszczało 261 uczniów, zatrudnionych 32 nauczycieli,
- **Przedszkole Gminne im. Jana Pawła II z 5 oddziałami.** W roku szkolnym 2019-2020 do placówki uczęszczało 120 dzieci, zatrudnionych było 11 nauczycieli, natomiast w roku szkolnym 2020-2021 uczęszcza 119 uczniów, zatrudnionych jest 11 nauczycieli.

VIII. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

1. Bezrobocie

Zmiany gospodarcze i polityczne, jakie dokonały się w Polsce doprowadziły do tego, że Polska dołączyła do krajów o gospodarce rynkowej, co z kolei spowodowało pojawienie się zjawiska bezrobocia. Jest to zjawisko społeczne, polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia. Stan ten spowodowany jest brakiem równowagi pomiędzy popytem na pracę a popytem na pracę. W Polsce stało się to kwestią społeczną, świadczy o tym dynamika, skala i struktura zjawiska. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspokojenie ważnych potrzeb społecznych w różnych sferach życia. Konsekwencją braku pracy jest też narastające ubóstwo i związane z tym kwestie edukacyjne, zdrowotne, mieszkaniowe itd., których rozwiązaniem zajmuje się szeroko pojęta polityka społeczna.

Walka z bezrobociem możliwa jest tylko przez kompleksowe działania w sferze ekonomicznej mającej na celu wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy. Zadania w tej sferze koncentrują się również wokół problemu ochrony pracowników przed utratą zatrudnienia, ochrony egzystencji jednostki dotkniętej brakiem pracy oraz pomocy w znalezieniu zatrudnienia. Świadczenia społeczne dla bezrobotnych w Polsce reguluje ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku

pracy. Powinny one zapewnić bezrobotnemu minimum życiowe oraz zachęcać do podjęcia zatrudnienia.

Tabela 4 . Liczba bezrobotnych –analiza lat [2019-2020]

	ŚWIĘTOKRZYSKI	Powiat oleśnicki	Oleśnica
2019	42 042	2107	129 w tym 57K
2020	44 881	2275	112 w tym 54K

Jeśli chodzi o porównanie sytuacji pod względem liczby bezrobotnych na przestrzeni ostatnich 2 lat (2019-2020) w Gminie Oleśnica liczba bezrobotnych zmalała o 17 osób. W województwie świętokrzyskim, widoczny jest wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do roku 2019 o 2839 osób(sytuacja związana z COVID – 19).

Bezrobocie wśród klientów MGOPS w Oleśnicy

Jak wynika z danych MGOPS w gminie w ostatnich 2 latach liczba rodzin z dysfunkcją bezrobocia korzystających z pomocy w 2020 roku w stosunku do 2019 roku zmniejszyła się o 2 rodziny.

W rodzinach dotkniętych problemem bezrobocia najczęściej występują następujące problemy:

- Brak środków na zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych,
- Psychospołeczne skutki bezrobocia, które najwyraźniej widoczne są u osób długotrwale bezrobotnych,
- Negatywne wzorce wychowawcze przekazywane dzieciom.

System pomocy rodzinie z problemem bezrobocia realizowany jest poprzez następujące zadania świadczone przez MGOPS w Gminie Oleśnica:

- przygotowanie i wspieranie bezrobotnego w trakcie poszukiwania pracy,

- zobowiązanie do aktywnego, dokumentowanego poszukiwania pracy,
- przyznanie świadczeń umożliwiających zaspokojenie niezbędnych potrzeb,
- niwelowanie psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin,
- zwiększanie aktywności i zaangażowania osób bezrobotnych w działaniach służących usamodzielnieniu,
- pomoc w uzyskaniu kwalifikacji dostosowanych do sytuacji na rynku pracy, poprzez udział beneficjentów w Projektach finansowanych z UE,
- zatrudnianie osób bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych,
- współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w celu pozyskania informacji o dostępnych ofertach pracy dla klientów MGOPS,
- działania podejmowane w celu redukcji psychospołecznych skutków bezrobocia, przede wszystkim ochronę dzieci przed skutkami bezrobocia rodziców poprzez zapewnienie, ciepłego posiłku w szkole, podstawowego wyposażenia do szkoły, możliwości uczestniczenia w zajęciach świetlic szkolnych.

W ramach pomocy społecznej oferowane jest również wsparcie i aktywizacja zawodowa - społeczna bezrobotnych poprzez utworzenie nowych miejsc pracy w ramach prac społecznie użytecznych zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

2. Ubóstwo

Ubóstwo to brak dostatecznych środków materialnych do życia, bieda, niedostatek, ale również nędza czyli stan poniżej pewnego zmiennego w czasie progu dochodowego lub progu realizacji potrzeb w odniesieniu do jednostki rodzinnej lub grupy społecznej.

Ubóstwo to również zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny.

Ubóstwo absolutne to stan niezaspokojenia potrzeb uznawanych w danym społeczeństwie i czasie za minimalne. Ubóstwo względne dotyczy jednostki i rodziny, których zasoby w danym czasie w istotny sposób spadają poniżej zasobów będących w dyspozycji przeciętnej jednostki lub rodziny w społeczeństwie, do którego należą.

Z kwestią ubóstwa związane są pojęcia minimum socjalnego i minimum egzystencji. Minimum egzystencji to minimum biologiczne, które wyznacza dolną granicę ubóstwa. Minimum socjalne,

to najniższy koszt dóbr i usług, niezbędnych do zaspokojenia potrzeb biologicznych i elementarnych tzw. potrzeb wyższego rzędu. Minimum socjalne wyznacza górną granicę ubóstwa.

Rozmiary zjawiska i analiza danych

Pojęcie ubóstwa w świadomości społecznej oznacza brak dostatecznych środków materialnych do życia i pojmowane jest jako bieda oraz niedostatek.

Wśród przyczyn ubóstwa wymienić należy:

- bezrobocie,
- zbyt niskie dochody gospodarstw domowych,
- niepełnosprawność i choroby,
- niezdolność życiową,
- uzależnienie od alkoholu, narkotyków bądź innych środków odurzających.

Ubóstwo jest zjawiskiem obejmującym w szczególności rodziny wielodzietne, niepełne, posiadające niepełnosprawnych członków oraz osoby bezdomne. Efektem ubóstwa jest dezorganizacja życia rodziny, szczególnie dzieci, niedożywienie, zaniedbania w warunkach mieszkaniowych, różnego rodzaju patologie.

Ubóstwo wśród klientów MGOPS w Oleśnicy

Osoba uboga może otrzymać wsparcie materialne z ośrodka pomocy społecznej wtedy, gdy jej trudna sytuacja dochodowa związana jest, z co najmniej jedną dysfunkcją taką jak: bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, sieroctwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo- wychowawcze, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, alkoholizm, narkomania, sytuacja kryzysowa, zdarzenie losowe.

Na przestrzeni ostatnich 2 lat (2019-2020) można zauważyć wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na trudną sytuację życiową spowodowaną ubóstwem. W 2020 roku liczba rodzin w stosunku do roku 2019 wzrosła o 5 rodzin.

3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Obowiązująca definicja, mówi, iż niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy, którą orzec musi odpowiednia komisja (zespół). W art. 1 mówi się też, że ustawa ta dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem. Nie wystarczy, zatem poczucie bycia osobą niepełnosprawną z powodu złego stanu zdrowia – musi to potwierdzić odpowiednia komisja (zespół).

Rozmiary zjawiska i analiza danych.

Niepełnosprawność jest wieloaspektowym zjawiskiem. Znaczącą rolę odgrywa tutaj psychologiczne i społeczne funkcjonowanie osoby z niepełnosprawnością oraz jej rodziny. Optymalny system wsparcia powinien zagwarantować osobom niepełnosprawnym pełną integrację ze środowiskiem, a także przeciwdziałać izolacji i marginalizacji tej grupy osób.

Osoby niepełnosprawne podzielono na dwie kategorie:

- **niepełnosprawnych prawnie** (kryterium jest orzeczenie o stopniu niepełnosprawności) ,
- **niepełnosprawnych biologicznie** (według deklaracji o stanie zdrowia).

Rodziny z osobami niepełnosprawnymi są częściej narażone na zwiększone występowanie niedostatku, ubóstwa, niewydolności opiekuńczej i wychowawczej. Do najczęstszych problemów, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne w swojej codziennej egzystencji należy zaliczyć:

- trudna sytuacja materialna,
- utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych wynikający z niedostatecznej bazy rehabilitacji leczniczej,
- niska aktywność zawodowa na otwartym rynku pracy,
- brak zakładów pracy chronionej,
- bariery psychospołeczne, ekonomiczne, architektoniczne komunikacyjne utrudniające aktywność społeczno-zawodowa,
- brak dostatecznej bazy informacyjno- szkoleniowej.

Niepełnosprawność wśród klientów MGOPS w Oleśnicy

Sporządzenie pełnej diagnozy problemu niepełnosprawności jest trudne, gdyż nie gromadzi się kompletnych danych statystycznych na ten temat. Głównym problemem gminy w zakresie diagnozy zjawiska niepełnosprawności jest brak możliwości ustalenia rzeczywistej liczby osób niepełnosprawnych.

Wśród beneficjentów korzystających z pomocy dysfunkcja niepełnosprawności występowała u 60 rodzin w 2020 roku, natomiast w roku 2019 u 57 rodzin. MGOPS w Oleśnicy uczestniczy aktywnie w projektach finansowanych z funduszy UE, w których jedną z grup docelowych są osoby niepełnosprawne.

Długotrwała choroba, definiowana również, jako choroba przewlekła to jedna z bardzo częstych przyczyn trudnej sytuacji życiowej osoby i rodziny. Dysfunkcja ta dotyczy bezpośrednio przede wszystkim osób starszych, choć zdarzają się przypadki chorób u ludzi w średnim wieku czy młodych. Długotrwała choroba to dolegliwość bądź stan patologiczny, który utrzymuje się przez dłuższy czas i który będzie trwał nadal. Do głównych cech choroby przewlekłej należą: długotrwałość, łagodniejszy niż w stanie ostrym przebieg, pogorszenie sprawności pacjenta, nieodwracalność zmian patologicznych i niepomyślne rokowania, a także następstwa psychospołeczne; osoby chorujące przewlekłe wymagają długotrwałej opieki lekarskiej, pielęgniarskiej i/ lub rehabilitacji.

Rozmiary zjawiska i analiza danych.

Głównymi zagrożeniami dla życia i zdrowia ludzi w Polsce stanowią choroby układu krążenia, nowotwory złośliwe i zatrucia. Wśród chorób układu krążenia najpowszechniejsze to: choroba wieńcowa, nadciśnienie tętnicze, zawał serca. Choroby nowotworowe wykazują od lat tendencję wzrostową.

Długotrwała choroba wśród klientów MGOPS w Oleśnicy

Długotrwała choroba jest jedną z najczęstszych przyczyn na podstawie, której rodziny korzystają z pomocy. Z danych ośrodka pomocy wynika, że w 2019 roku 125 rodzin skorzystało z pomocy z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, a w 2020 roku 132 rodziny.

4. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, jako dysfunkcja, może być podstawą do udzielenia rodzinie pomocy. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest jednym z najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej. Głównym źródłem tego problemu są różne rodzaje zaburzeń w funkcjonowaniu rodziny.

Do przyczyn kryzysu polskich rodzin zalicza się:

- zmieniające się warunki ekonomiczne,
- czynniki psychospołeczne i kulturowe,
- osłabienie więzi międzyludzkich.

Rozmiary problemu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych wśród klientów MGOPS w Oleśnicy

Bezradność wynikająca z zaburzeń równowagi środowiska rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm.

Z praktyki pracy socjalnej wynika, że do tej kategorii możemy zaliczyć rodziny, które:

- nie potrafią zaspokoić podstawowych potrzeb dzieci,
- nie potrafią skutecznie oddziaływać wychowawczo na swoje dzieci,
- nie potrafią gospodarować posiadanymi zasobami i środkami,
- ze względu na wiek, wykształcenie i sytuację rodzinną – wykazują brak umiejętności w przy załatwianiu swoich spraw (np. urzędowych – napisanie podania o zapomogę, zarejestrowanie do lekarza itp.) .

W 2019 roku spośród wszystkich rodzin objętych pomocą w 6 rodzinach występowała dysfunkcja bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, a w 2020 roku w 8 rodzinach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje następujące zadania z zakresu opieki nad rodziną i dzieckiem:

- rozeznawanie warunków życia rodzin oraz dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałanie bezradności rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych przewidzianych w ustawie o pomocy społecznych,
- dożywienie dzieci i młodzieży w przedszkolu i w szkołach w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2022, dofinansowywanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich, oraz dla dzieci z grupy ryzyka,
- pracę socjalną prowadzoną we współpracy z instytucjami działającymi w środowisku lokalnym w tym w szczególności ze: szkołami, placówkami służby zdrowia, policją, Kościołem oraz ponad lokalnym np. z sądami, kuratorami sądowymi,
- zbiórkę odzieży i obuwia dla rodzin i osób najbardziej potrzebujących.

Biorąc pod uwagę fakt, iż w rodzinach z dziećmi zidentyfikowano szerokie spektrum problemów społecznych, między innymi takie jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych należy zakładać, że działania zaplanowane w ramach Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej będą pomocne w zapobieganiu i eliminowaniu wyżej wymienionych przyczyn marginalizacji społecznej.

Działania mające na celu realizację założeń wyżej wymienionego programu prowadzone są przy współudziale partnerów:

- Publicznej Szkoły Podstawowej w Oleśnicy,
- Gminnego Przedszkola w Oleśnicy,
- Kościoła,
- Urzędu Miasta i Gminy Oleśnica,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Pielęgniarek środowiskowych,

- Kuratorów sądowych,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie,
- Komisariatu Policji w Połańcu,
- Prokuratury Rejonowej w Staszowie.

Znaczną część klientów Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Z obserwacji pracowników socjalnych wynika, iż najczęściej niezaradność rodziny w wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: przemoc domowa, alkoholizm, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich wyrażające się między innymi w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, łamaniu obyczajów, norm i wartości przez dzieci i młodzież. Wszelka pomoc w przypadkach bezradności powinna zmierzać do udzielenia rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umocnieniu własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno - ochronnych.

Pomoc materialna w postaci różnych zasiłków pieniężnych realizowanych z budżetu państwa (zadania zlecone, zadania własne) oraz budżetu samorządowego (zadania własne) ma za zadanie wspieranie budżetów rodzin w celu zapewnienia godziwych warunków bytowych. Stosowanie form pieniężnych wymaga od pracowników socjalnych postawienia szczegółowej diagnozy socjalnej danej rodziny z uwagi na niebezpieczeństwo zmarnowania tych środków, gdyż często rodziny dysfunkcyjne wskazują ogromną bezradność w sprawach planowania wydatków, umiejętności oszczędzania, ustalania priorytetów.

5. Uzależnienie od alkoholu

Według najnowszej klasyfikacji zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, która zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej, polega na niekontrolowanym picciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

Z komentarzem IOI:

Skala zjawiska i analiza danych

Szacuje się, że w Polsce ok. 4 do 5 milionów ludzi żyje w rodzinach alkoholowych. Według najnowszych klasyfikacji zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, która zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej.

Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyczy także mieszkańców Miasta i Gminy Oleśnica, nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych Ośrodka jest bardzo skomplikowany i trudny do przezwyciężenia, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne.

Reasumując, alkoholizm zarówno w życiu jednostki jak i w życiu społecznym zawsze powoduje stratę. Najważniejszymi problemami wynikającymi z alkoholizmu są:

- samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu,
- współuzależnienie stanowiące zagrożenie dla funkcjonowania biologicznego, emocjonalnego wszystkich członków rodziny,
- powodowanie przemocy,
- rozpad rodziny, rozwody,
- naruszenie prawa i porządku, przestępczość.

Problem alkoholowy wśród klientów MGOPS w Oleśnicy

Spośród wszystkich rodzin korzystających z pomocy tutejszego ośrodka w 2019 roku korzystało 20 rodzin, w 2020 roku 28 rodzin objęto pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej jednego z członków rodziny.

Nie jest to pełna liczba osób i rodzin z tym problemem, bowiem wielu podopiecznych, u których pracownik socjalny zauważa lub podejrzewa problem alkoholowy, nie uświadamia sobie uzależnienia, a wielu problem ten ukrywa.

Pomoc na rzecz rodzin i osób dotkniętych problemem alkoholowym odbywa się poprzez zadania realizowane przez MGOPS w szczególności:

- działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży prowadzone przez świetlice szkolne,

- zaspokajanie socjalnych potrzeb dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym poprzez opłacanie wyżywienia w szkole, wyposażenie w niezbędne artykuły szkolne i odzież,
- sfinansowanie udziału w wypoczynku letnim, zimowym,
- współpraca z Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ZI w celu przekonania ludzi dotkniętych tą chorobą o konieczności podjęcia leczenia,

6. Narkomania

Termin narkomania określa stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale posługiwanie się wszelkimi środkami wywołującymi euforię odurzającą.

Społeczne skutki używania narkotyków to: wzrost przestępczości, wysokie koszty leczenia, rozpad rodziny, „wypadanie” z ról społecznych lub nie podejmowanie ich, rozwój patologii. Dla jednostki to – prostytutka, rozrywkowe zachowanie, choroby weneryczne, tj. AIDS, HIV, WZW.

Województwo świętokrzyskie zaliczane jest do jednego z regionów o najniższym wskaźniku występowania zjawiska narkomanii. Widoczny jest przede wszystkim niewystarczający poziom edukacji oraz brak systemu zbierania danych i rozpoznania zjawiska.

Wśród klientów MGOPS w Oleśnicy nie ma osób dotkniętych narkomania.

7. Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie została zdefiniowana w art. 2 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z tą definicją przez przemoc w rodzinie należy rozumieć wszelkie jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się przede wszystkim:

- **intencjonalnością** – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,

- **nierównowagą sił** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą; ofiara jest słabsza, a sprawca jest silniejszy,
- **naruszaniem praw i dóbr osobistych** – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. do wolności, do nietykalności osobistej, do godności, szacunku itp.),
- **powodowaniem cierpienia i bólu** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody; doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy w rodzinie, gdzie poszczególne formy najczęściej występują w połączeniu z innymi:

- **fizyczną** – najbardziej widoczną i najtrudniejszą do ukrycia, od szturchania, popychania, ciągnięcia za włosy, uszy, aż po zachowania powodujące ostre urazy fizyczne wymagające hospitalizacji,
- **psychiczną** – najtrudniejszą do udowodnienia, często zaczynającą się niepostrzeżenie, od ignorowania czyichś potrzeb, krytykowania poglądów, zazdrości, ograniczania kontaktów z bliskimi, po oskarżanie, poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, szantażowanie i groźby,
- **ekonomiczną/materialną** – uniemożliwianie podjęcia pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, niełożenie na utrzymanie rodziny,
- **seksualną** – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspakajania własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez partnera praktyk i zachowań seksualnych (od sytuacji zmuszania do oglądania pornografii po gwałt),
- **zaniedbanie** – najczęściej stosowane wobec dzieci, a objawiające się niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych;

o zaniedbaniu mówimy w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, problemami, a także zdrowiem i higieną.

Sytuację przemocy w rodzinie często opisuje się także w innych kategoriach nazywanych przemocą „gorącą” lub „chłodną”. Przemoc gorąca to gwałtowne wybuchy tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujące agresywne zachowania wobec najbliższych. Przemoc chłodna przyjmuje najczęściej postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania, czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Stosujący przemoc, przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajduje dla nich usprawiedliwienie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Przemoc w rodzinie to działanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (psychiczne lub fizyczne), powodujące u nich szkody lub cierpienie. Z punktu widzenia prawa, przemoc w rodzinie to przestępstwo.

Problem przemocy w rodzinie jest trudny do precyzyjnego określenia. Dane z sądu, Zespołu Interdyscyplinarnego, GKRPA, Prokuratury i Policji pozwalają jedynie wskazać w pewnej mierze liczbę przypadków przemocy domowej, które znalazły się w kręgu zainteresowania danej instytucji.

W Gminie Oleśnica został powołany *Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*, którego zadaniem jest m.in. diagnozowanie problemu przemocy, opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy, monitorowanie sytuacji rodzin, w których zaistniało zjawisko przemocy oraz rodzin zagrożonych jego wystąpieniem, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Z ustaleń pracowników socjalnych, członków ZI i GKRPA wynika, iż zjawisko przemocy jest dość często zatajane przez ofiary lub też bagatelizowane. Efekty pracy pracowników socjalnych są niewymierne, ponieważ to oni jako pierwsi wchodzi w środowisko, gdzie zachodzi podejrzenie przemocy. Bardzo często ofiara jest zastraszona, nie wierzy w poprawę swojej sytuacji, jest niechętna do współpracy. Pracownicy socjalni podejmują długofalową pracę z tą osobą motywując do podjęcia

działań, umacniają i wspierają oraz wskazują osoby i instytucje pomagające ofiarom przemocy na terenie oraz poza terenem gminy Oleśnica .

Na przestrzeni lat można zaobserwować wzrost zainteresowania poradami prawnymi, psychologicznymi, socjalnymi, terapeutycznymi co świadczy o podniesieniu świadomości społeczeństwa o zjawisku przemocy.

Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Oleśnica

Jak wynika z danych MGOPS dotyczących zjawiska przemocy na terenie gminy skala przemocy oraz jej częstotliwość rośnie. Liczba rodzin, w których prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty” w 2019 roku wynosiła 9, a w 2020 roku 17 rodzin.

Liczba poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie ma tendencję rosnącą. Najczęściej zgłaszaną formą przemocy jest przemoc psychiczna, emocjonalna, a następnie przemoc fizyczna.

8. Bezdomność

Bezdomność to sytuacja osób, które z różnych przyczyn, czasowo lub trwale, nie są we stanie własnym staraniem zapewnić sobie schronienia spełniającego minimalne warunki pozwalające uznać je za pomieszczenie mieszkalne.

Istnieje również definicja prawna zawarta w „Ustawie o pomocy społecznej”, zgodnie z którą, za osobę bezdomną uważa się „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Brak jest dokładniejszych informacji o skali zjawiska bezdomności w Polsce. Jedynym miarodajnym źródłem wiedzy w tym zakresie jest liczba osób, którym formalnie udzielona została pomoc przez ośrodki pomocy społecznej.

O randze bezdomności wśród problemów społecznych decydują nie tylko trudne do uchwycenia parametry ilościowe, ale również dynamika zjawiska i zmiany w strukturze populacji. Syntetyczne

opracowania z dziedziny polityki społecznej podkreślają narastające tempo zjawiska, wykraczanie jego zasięgu poza grupy i środowiska tradycyjnie kojarzone z bezdomnością. Z bezdomnością związane są też takie negatywne zjawiska, jak alkoholizm, narkomania, żebractwo, prostytutka, przestępczość, zagrożenia epidemiologiczne.

Głównych przyczyn bezdomności należy upatrywać w sytuacji społeczno-ekonomicznej, której efektem jest wzrastające bezrobocie, likwidacja hoteli robotniczych, pogłębiające się zjawisko ubóstwa. Bezdomność jest też skutkiem różnych patologii, zaburzeń psychicznych i osobowościowych. Istnieją także prawne przyczyny bezdomności, które dotyczą głównie eksmisji za długi i zaległości w opłatach. Na uwagę zasługują także przyczyny natury psychologicznej, gdzie bezdomność jest świadomym wyborem innego sposobu życia i odmiennego systemu wartości. Bezdomność wynika także z niewydolności polityki mieszkaniowej m. in. małej ilości mieszkań komunalnych, wzrostu cen mieszkań czynszowych, braku lokali zastępczych. Przyczyny bezdomności wzajemnie się przenikają i warunkują.

Problem bezdomności wśród klientów MGOPS w Oleśnicy

Udzielanie pomocy osobom bezdomnym jest zadaniem własnym gminy, jednak ze względu na przemieszczanie się tych osób i charakter ogólnokrajowy zjawiska należy podkreślić ogromne znaczenie dla przeciwdziałania i łagodzenia jego skutków przez działania organizacji pozarządowych i innych podmiotów niepublicznych.

W 2020 roku ze wsparcia tutejszego ośrodka nie skorzystał żaden bezdomny, natomiast w 2019 roku opłacono za pobyt w schronisku dla jednego bezdomnego.

Inne dysfunkcje w rodzinach klientów pomocy społecznej Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego

W roku 2020 roku w Gminie Oleśnica udzielono pomocy 2 rodzinom, w związku z trudnościami w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. W poprzednim roku tj. w 2019 roku udzielono takiej pomocy 1 rodzinie.

IX. PROGRAM WIELOLETNI PN. „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”

Wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 jest programem wsparcia finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym

określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zm.).

Program wpisuje się w obszar strategiczny Strategii Rozwoju Kraju dotyczącej spójności społecznej i terytorialnej. Zakłada się, że wsparcie dla gmin z Programu będzie realizowane na podstawie art. 115 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych.

Program dożywiania wśród klientów MGOPS w Oleśnicy.

Rzeczywista liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” w 2020 roku wynosiła 194 osoby w tym liczba osób korzystających z posiłku 47, całkowity koszt programu 110 875,00 zł, w 2019 roku liczba osób objętych programem wynosiła 174 osoby, liczba osób korzystających z posiłku 50, całkowity koszt programu 112 253,00 zł. W porównaniu do roku 2019 liczba osób objętych Programem uległa zwiększeniu.

Podsumowanie

Głównym powodem trudnej sytuacji życiowej i przyznawania pomocy przez MGOPS w Oleśnicy jest: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i potrzeba ochrony macierzyństwa, wielodzietność. Szczegółowe przyczyny przyznania pomocy przez MGOPS przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Powody przyznania pomocy 2019-2020

Powody przyznawania pomocy (2019-2020)

№	powód trudnej sytuacji życiowej (liczba rodzin)	2019	2020
1.	Ubóstwo	69	74
2.	Sieroctwo	1	1
3.	Bezdomność	1	2

4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	41	41
5.	Bezrobocie	39	37
6.	Niepełnosprawność	60	60
7.	Długotrwała choroba	125	132
8.	Bezrobocie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	6	8
	w tym rodzina niepełna	18	18
	W tym rodziny wielodzienne	7	8
9.	Przemoc w Rodzinie	3	3
10.	Alkoholizm	20	28
11.	Narkomania	0	1
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	0
13.	Zdarzenia losowe: klęska żywiołowa lub ekologiczna	35	2
14.	Sytuacja kryzysowa	0	0

Z analizy danych z MGOPS wynika, iż dysfunkcją, która występuje w największej liczbie rodzin objętych wsparciem dominuje długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność a następnie ubóstwo.

Z diagnozy problemów społecznych w gminie wynika, że wśród rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest wiele rodzin wieloproblemowych, to znaczy takich, w których występuje więcej niż jedna dysfunkcja.

Ponadto MGOPS w Oleśnicy w 2020 roku wypłacał następujące świadczenia:

- Z zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych skorzystało 202 rodzin,
- Z funduszu alimentacyjnego skorzystało 19 osób,
- Ze stypendiów szkolnych skorzystało 65 uczniów
- KDR wydano dla 36 rodzin

X. Realizacja projektów unijnych przez MGOPS w Oleśnicy

Projekt „Aktywność= Zatrudnienie”

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy realizował pozakonkursowy, partnerski Projekt pn: „Aktywność = Zatrudnienie” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego z środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Oś priorytetowa: Włączenie społeczne i walka z ubóstwem. Działanie: Aktywna integracja zwiększająca szanse na zatrudnienie.

Okres realizacji: 01.07.2019 rok – 31.10. 2020 rok.

W związku z sytuacją epidemiologiczną związaną z COVID- 19 realizację Projektu przedłużono do 31.03.2021 roku.

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy na realizację Projektu otrzymał dotację w kwocie 537 749, 13 zł, udział własny 97 072, 00 zł, całkowita wartość Projektu 634 821, 13 zł.

Do udziału w Projekcie zrekrutowano 18 beneficjentów.

Główne działania realizowane w projekcie:

- poradnictwo psychologiczne, zawodowe, prawne,
- kursy zawodowe,
- 6 miesięczne staże.

Ponadto uczestnicy Projektu otrzymali paczki spożywcze i przemysłowe.

Korzyści dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy:

- wyposażenie w meble (zakup szafy),
- wyposażenie w sprzęt biurowy i komputerowy,
- zakup kserokopiarki.

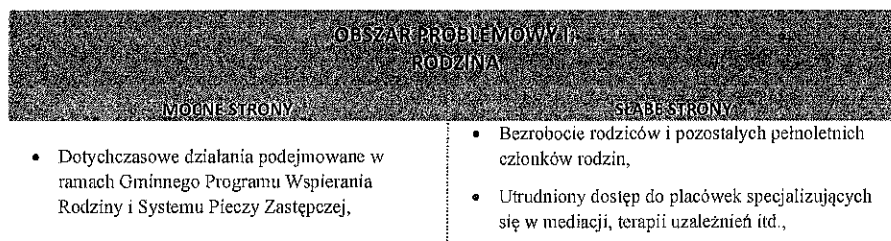
XI. Analiza SWOT

Analiza SWOT, jako narzędzie pomocnicze pozwoli na pogłębioną ocenę otoczenia planowanych w strategii kierunków działań. Z oczywistych względów posłuży uporządkowaniu informacji mających kluczowe znaczenie dla polityki społecznej Gminy Oleśnica .

Zastosowana technika analityczna SWOT oparta została na czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej pogrupowanych w cztery kategorie czynników strategicznych:

- **S (Strengths) – mocne strony:** wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obszaru,
- **W (Weaknesses) – słabe strony:** wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obszaru,
- **(Opportunities) – szanse:** wszystko to co stwarza dla analizowanego obszaru szansę korzystnej zmiany,
- **T (Threats) – zagrożenia:** wszystko to co stwarza dla analizowanego obszaru niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Przedstawiona poniżej analiza obejmuje wytypowane 3 obszary problemowe :

- Zapewnienie pomocy rodzinom w formie asystenta rodziny,
- Projekty społeczne dla rodzin,
- Współpraca MGOPS z placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi w zakresie wspólnych działań na rzecz rodziny,
- Bogata oferta kulturalno – sportowa kierowana do dzieci i młodzieży,
- Wprowadzenie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny,
- Możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego, socjalnego i prawnego w ramach Punktu Konsultacyjnego dla Osób Dotkniętych Przemocą,
- Realizacja założeń programu „Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Oleśnica na lata 2021-2023,
- Realizacja programu współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
- Realizacja przez Ośrodek Pomocy Społecznej projektów z zakresu aktywnej integracji.

- Utrudnienie związane z powrotem kobiet po urodzeniu dziecka na rynek pracy(brak żłobka),
- Wieloaspektowość dysfunkcji szczególnie w rodzinach wielodzietnych,
- Problemy finansowe i ubóstwo części rodzin,
- Osłabienie więzi rodzinnych wpływające na obniżenie samodzielności realizacji wzajemnego wsparcia i opieki,
- Postawy roszczeniowe części rodzin korzystających ze wsparcia MGOPS,
- Ubożenie społeczeństwa powodujące nierówne szanse rozwoju dzieci i młodzieży oraz pogłębiające się zróżnicowanie socjalne grup społecznych,
- Pogłębiający się kryzys rodziny, przejmowanie pewnych funkcji rodziny przez instytucje,
- Wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia opiekuńczego oraz doradczego,
- Brak umiejętności i nawyków radzenia sobie z trudnymi sytuacjami,
- Marginalizacja spowodowana długotrwałym bezrobociem oraz wzrost patologii spowodowanych brakiem pracy i środków do życia,
- Dziedziczenie złych nawyków zachowań społecznych,
- Trudności w pokonywaniu bariery psychologicznej przez osoby dotknięte problemem przemocy,
- Obojętność społeczna,

Brak bazy zabezpieczającej potrzeby społeczne(mieszkania socjalne, chronione, dla ofiar przemocy.

SZANSE

- Odbudowywanie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny wobec dzieci,
- Pomoc w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinie,
- Wprowadzanie zadań wspierających integrację rodziny z jej otoczeniem. Ogólnopolskie regulacje w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych,
- Środki finansowe z UE na rzecz działań w zakresie rynku pracy, aktywizacji zawodowej, edukacji, ekonomii społecznej,

ZAGROŻENIA

- Kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym- zatracanie rodzinnych wartości,
- Niedostateczna w skali kraju promocja pozytywnego wizerunku małżeństwa i rodziny,
- Trudna sytuacja gospodarcza, wpływająca na kwestie związane z bezrobociem i ubóstwem w rodzinach,
- Wzrost poziomu informatyzacji zakłócającej tradycyjne życie rodzinne,

- Zwiększenie działań profilaktycznych szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży,
- Podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie walki z przemocą w rodzinie,
- Przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych,
- Podejmowanie działań profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców,
- Rozbudowa narzędzi zapewniających osobom dotkniętym przemocą zmianę obecnej sytuacji.

- Starzenie się społeczeństwa,
- Deficyty w obszarze codziennego sposobu komunikowania się w relacjach wzajemnych w rodzinie,
- Stereotypy tworzące niekorzystny klimat dla osób korzystających ze wsparcia MGOPS,
- Stosowanie procedur i zasad w projektach UE utrudniających integrację społeczną wśród środowisk i pomiędzy różnymi grupami społecznymi /restrykcyjne dedykowanie działań i wydatków,
- Trudności w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na działania z zakresu organizowania społeczności lokalnych,
- Zubożenie społeczeństwa powodujące patologie społeczne,
- Pogłębiający się proces marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Sytuacja związana z pandemią COVID- 19.

OBSZAR PROBLEMOWY II PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU, UBOSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta podstawowa i stabilna struktura pomocy społecznej, • Profesjonalnie przygotowana i kompetentna kadra, • Zaangażowanie władz gminy i pracowników MGOPS oraz innych instytucji w działalność na rzecz problematyki społecznej, • Możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego. • Realizacja „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Oleśnica”, • Realizacja przez MGOPS w Gminie Oleśnica projektów z zakresu aktywnej integracji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezrobocia wśród klientów pomocy społecznej, • Wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia materialnego, pomocowego, opiekuńczego oraz doradczego, • Niezdolność gospodarstw domowych do pokrywania wydatków koniecznych, związanych z podstawowymi potrzebami ich członków w wymiarach biologicznym i społecznym, • Brak atrakcyjnych warunków do zatrudniania młodych ludzi-niskie kwalifikacje osób bezrobotnych, • Słabe dostosowanie ofert edukacyjnej do lokalnego rynku pracy, • Preferowanie przez część społeczeństwa pasywnych form spędzania czasu wolnego, • Brak umiejętności i nawyków aktywnego spędzania czasu wolnego, • Marginalizacja spowodowana długotrwałym bezrobociem oraz wzrost patologii spowodowanych brakiem pracy i środków do życia,

SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy, w szczególności długotrwale wykluczonych z rynku pracy oraz wcześniej nie pracujących, • Ograniczanie czynników zniechęcających do zatrudniania osób o niskiej zdolności do zatrudniania (osoby starsze, niepełnosprawne, kobiety), • Podejmowanie działań wspierających podejmowanie zatrudnienia przez osoby mające z tym problem, • Wzmocnienie potencjału instytucji publicznych oraz rozwój aktywności i współpracy instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy społecznej i integracji społecznej, w tym współpraca ośrodków pomocy społecznej z instytucjami rynku pracy, • Zwiększanie efektywności wsparcia materialnego dla rodzin, • Rozbudowa narzędzi zapewniających osobom wykluczonym dostęp do usług publicznych pozwalających na powrót na rynek pracy. 	<p>Dziedziczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie procedur i zasad w projektach UE utrudniających integrację społeczną wśród środowisk i pomiędzy różnymi grupami społecznymi /restrykcyjne dedykowanie działań i wydatków, • Trudności w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na działania z zakresu organizowania społeczności lokalnych, • Brak perspektyw zawodowych zwłaszcza dla ludzi młodych – emigracja zarobkowa na skalę masową, niekorzystne tendencje w rodzinach spowodowane długookresowymi wyjazdami, • Choroby cywilizacyjne, przejmowanie złych nawyków przez młodzież, • Zubożenie społeczeństwa powodujące patologie społeczne, <p>Pogłębiający się proces marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i niepełnosprawnością.</p>

**OBZAR PROBLEMY III:
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OSOBY STARSZE**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Zintegrowana działalność systemowa na terenie gminy Oleśnica, • Organizacja wydarzeń integrujących społecznie i ukazujących znaczenie i wartość osób niepełnosprawnych, • Otwartość i zaangażowanie władz gminy na tworzenie bazy przeznaczonej dla osób starszych oraz niepełnosprawnych, • Udział w realizacji programu pn. „Wspieraj Seniora”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczeństwa –rosnąca liczba osób korzystających z pomocy MGOPS, • Nie wystarczający system wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych, obciążonych chorobami, • Postawy roszczeniowe utrudniające kompleksowość pomocy, • Pogłębiający się kryzys rodziny, narastający problem braku opieki nad osobami starszymi ze strony rodziny, • Trudności z asymilacją społeczną, związane z występującymi barierami społecznymi i architektonicznymi, • Niska samodzielność i inicjatywność części seniorów,

	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczone możliwości działań w zakresie zapobiegania problemowi ubóstwa osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.
SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> Upowszechnianie informacji dot. osób starszych, niepełnosprawnych i ich praw, Podjęcie działań profilaktycznych w szerszej skali, Wykorzystywanie zewnętrznych środków finansowych dla realizacji projektów skierowanych do osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych, Wykorzystywanie aktywizujące potencjału ludzi starszych, Podnoszenie poziomu zaradności i mobilności osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych i starszych, Kreowanie działań podnoszących świadomość społeczną w zakresie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze. 	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczanie środków finansowych na długofalowe cele z zakresu poprawy jakości życia,, Zbyt mała oferta środowiska angażująca osoby starsze i niepełnosprawne, Ograniczony rynek pracy –brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, Niepełna diagnoza zjawiska niepełnosprawności, Zanikanie modelu rodzin wielopokoleniowych oraz zmiany demograficzne, skutkujące wcześniejszym korzystaniem z systemu instytucjonalnego wsparcia, Pogłębiający się proces marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i niepełnosprawnością,

XII. Misja, wizja rozwiązywania problemów społecznych

WIZJA rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Oleśnica została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych (problemowych). Skorelowana została z wizją Gminy, mówiącą o Gminie, jako miejscu, które zapewnia warunki wszechstronnego rozwoju, zwłaszcza godnego życia.

W tym kontekście **WIZJA** społecznej sfery rozwoju gminy, w zakresie rozwiązywania problemów społecznych jest formułowana następująco:

Gmina Oleśnica to miejsce o wysokim poziomie jakości życia, przyjazne mieszkańcom, z dostępnością do wysokiej jakości usług społecznych oraz z warunkami sprzyjającymi podnoszeniu poziomu lokalnego kapitału społecznego.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie misji, w której za największe wyzwanie uznaje się wspomaganie potrzebujących i zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Gminy Oleśnica.

MISJA proponowanej Strategii jest:

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa społecznego, dążenie do integracji społecznej oraz tworzenie nowych szans rozwoju społecznego dla wszystkich mieszkańców.

Proponowana misja zakłada stworzenie wielopłaszczyznowego i zintegrowanego systemu wsparcia, który zachęca do wprowadzania nowych rozwiązań wspomagających rozwój szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz aktywizacji środowiska lokalnego.

XIII. Obszary priorytetowe, cele operacyjne, zadania.

Określenie działań strategicznych zmierza w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin, uzyskania stanu wolności od niedostatku, bądź od obniżenia poziomu życia spowodowanego utratą możliwości zarobkowania, chorobą, inwalidztwem, starością, zwiększonym obciążeniem rodzinnym, bezradnością oraz innymi sytuacjami losowymi.

Przesłaniem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w Gminie Oleśnica i destabilizujących życie mieszkańców. Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem efektywnej polityki lokalnej. Zintensyfikowanie ukierunkowanych działań pomocy społecznej ma na uwadze doprowadzenie świadczeniobiorców do życiowego usamodzielniania i umiejętności rozwiązywania własnych problemów.

OBSZAR PROBLEMOWY: RODZINA

Pogarszająca się jakość życia dotyka szczególnie rodziny, w których występuje bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niepełnosprawność, długotrwała choroba i uzależnienia. Niepokojącym zjawiskiem jest kumulacja niekorzystnych zjawisk społecznych, które mogą być przyczyną dezintegracji społecznej i zawodowej całych rodzin.

Rodzina jest podstawową komórką, która powinna zaspokoić potrzeby każdego z jej członków. Jest miejscem, gdzie człowiek wchodzi w podstawowe dla siebie związki z innymi ludźmi, uczy się bliskości emocjonalnej. Podstawą do życia jest zaspokojenie potrzeb fizjologicznych i biologicznych, które wywierają istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji i systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję a następnie przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają dzieci, u których występują problemy wychowawcze, aż do wkraczania na drogę konfliktu z prawem.

Niedostateczny rozwój aktywnych form wsparcia dla osób zagrożonych dezintegracją społeczną i zawodową może prowadzić do ich społecznego wykluczenia. Dużym utrudnieniem w prowadzeniu aktywnej pomocy społecznej jest niewielka ilość organizacji pozarządowych obejmujących swym zasięgiem teren gminy. Aktywizacja społeczności lokalnej dla rozwiązania trudnych problemów stanowi ważne i trudne wyzwanie dla pomocy społecznej.

CEL OPERACYJNY 1. SKUTECZNE WSPIERANIE RODZIN W PRAWDLOWYM WYPELNIANIU FUNKCJI RODZICIELSKIEJ

ZADANIE	REALIZATORZY/PARTNERZY	WSKAZNIKI OSIĄGANIA CELU PROGNOZA	WZROST	2018-2020	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1. Pomoc materialna i rzeczowa rodzinom wymagającym wsparcia.	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - Placówki oświatowe - Organizacje pozarządowe - samorząd gminny - parafia 	<p>Liczba udzielonych świadczeń(zasiłki celowe, okresowe, posilki i inne)</p> <p>Liczba rodzin korzystających ze wsparcia rzeczowego</p> <p>Liczba rodzin objętych wsparciem w ramach realizowanych programów(Positek w szkole i w domu, Karta Dużej Rodziny)</p>	wzrost	2018-2020	<p>Budżet gminy</p> <p>Budżet państwa</p> <p>Środki GKRPA</p> <p>pochozące z opłat za wydawanie ezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p> <p>Środki Caritas Środki prywatne</p>
2. Zwiększenie możliwości korzystania przez dzieci i rodziców z pomocy prawnej, psychologiczno- pedagogicznej i terapeutycznej.	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - PCPR - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Placówki oświatowe - Samorząd gminny - Gminny Punkt Konsultacyjny 	<p>Liczba rodzin i osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa</p> <p>Liczba udzielonych porad specjalistycznych</p>	wzrost	2018-2020	<p>Środki GKRPA</p> <p>pochozące z opłat za wydawanie ezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Budżet powiatu</p> <p>Budżet państwa</p>

3.	Swiadczenie pomocy rodzinom majacym trudnosci w wypehianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez asystenta rodziny.	- MGOPS	Liczba rodzin w tym dzieci objętych asystenturą rodzinną	wzrost	2018-2020	Budzet gminy Budzet parafstwa
4.	Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją.	- MGOPS - Placówki oświatowe	Liczba dzieci i młodzieży objętych oddziaływaniami	wzrost	2018-2020	Budzet gminy Budzet parafstwa
5.	Objęcie rodzin przyczyniających trudności w wypehianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej pomocą rodzin wspierających.	- MGOPS	Liczba rodzin w tym dzieci objętych pomocą rodzin wspierających	wzrost	2018-2020	Budzet gminy
6.	Intensyfikacja pracy socjalnej w rodzinach przyczyniających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	- MGOPS	Liczba rodzin objętych wyłączenie pracą socjalną	wzrost	2018-2017	Budzet gminy Budzet parafstwa
7.	Realizacja wsparcia dla rodziców i opiekunów borykających się z problemami wychowawczymi i opiekuńczymi poprzez uczestnictwo w grupach wsparcia lub grupach samopomocowych.	- OPS - PCPR - Parafia - Placówki oświatowe	Liczba uczestników zorganizowanych grup	wzrost	2018-2020	Budzet gminy Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Środki UE
8.	Edukacja rodziców w pełnienu własnych ról w rodzinie	- MGOPS - Placówki Oświatowe - Parafie	Liczba uczestników spotkań	wzrost	2018-2020	Budzet gminy Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budzet powiatu Środki UE
			Liczba zrealizowanych programów	wzrost		
9.	Krowanie i promowanie pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny	- MGOPS - Placówki Oświatowe - Parafie - MGOK - Klub sportowy - stowarzyszenia	Liczba prelekcji, plakatów, artykułów w lokalnej prasie, na stronie internetowej	wzrost	2018-2020	Budzet gminy Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Środki UE

CEL OPERACYJNY 2. : PRZECIWDZIAŁANIE PROBLEMOM WYCHOWAWCZYM DZIECI I MŁODZIEŻY Z RODZIN ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

ZADANIE	REALIZATORZY/PARTNERZY	WSKAZNIKI OSIĄGANIA CELU/PROGNOZA	HARMONOGRAM	ZRÓDŁA FINANSOWANIA
1. Realizacja zadań wynikających z krajowych i gminnych programów np. w zakresie: - przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy, - wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, - profilaktyki uzależnień, - Karta Dobrej rodziny itp.	- MGOPS - GKRP - Placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - Parafie - PCPR - Policja - Służba Zdrowia, - Kuratorzy sądowi - Biblioteka	Zgodnie ze wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań ujętych w programach	2018-2020	Budżet gminy Budżet państwa Środki GKRP pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
2. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych dla uczniów i rodziców z udziałem psychologów oraz funkcjonariuszy Policji w zakresie różnorodnych zagrożeń społecznych, zachowań agresywnych i ich przeciwdziałaniu.	- Placówki oświatowe - Policja - MGOPS - MGOK - Świetlica socjoterapeutyczna	Liczba osób objętych działaniami Liczba prelekcji, szkoleń Liczba plakatów, ulotek, artykułów w lokalnej prasie, na stronie internetowej	2018-2020	Budżet gminy Środki GKRP pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Środki własne instytucji i organizacji
3. Prowadzenie zajęć mających na celu rozwój zainteresowań i aktywności twórczej w szczególności dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym.	- Placówki oświatowe - MGOK - Biblioteka - Klub sportowy - Biblioteka	Liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć Liczba uczestników zajęć	2018-2020	Środki GKRP pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na

							spółdzielcze napojów alkoholowych Środki własne jednostek i organizacji
4.	Organizowanie dzieciom z rodzin problemowych pomocy w nauce poprzez zajęcia wyrównawcze i podokreślone.	- Placówki oświatowe - Świetlica socioterapietyczna - GKRP - MGOPS	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Parafia Środki własne jednostek i organizacji	
5.	Systemowa praca socjalna z rodziną.	- MGOPS	Liczba rodzin objęta wsparciem	pełna realizacja zadania	2018-2020	Budżet gminy Budżet państwa	
6.	Tworzenie, wdrażanie i realizacja programów zwiększających możliwości dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych oraz dysfunkcyjnych do korzystania z szerszego dostępu do edukacji, wypoczynku i rekreacji, kultury i sportu oraz zapośredniczenia podstawowych potrzeb rodzin ubogich a w szczególności dzieci z tych rodzin – dożywianie w szkołach, żywność uniżna, Karta Dobrej Rodziny, inne programy osłonowe.	- samorząd gminy - MGOPS - GKRP - Placówki oświatowe - Organizacje pozarządowe	Liczba utworzonych programów	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Budżet państwa Środki własne instytucji i organizacji	
			Liczba realizowanych programów	wzrost			
7.	Rozwój i promowanie wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia.	- MGOPS - GKRP - Placówki oświatowe - Organizacje pozarządowe - Samorząd gminy	Liczba rodzin i dzieci korzystających z programów	wzrost	2018-2020	Środki krajowe Środki UE	
				wzrost			
8.	Organizacja i dofinansowanie różnych form wypoczynku oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci młodzieży z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.	- MGOPS - Placówki oświatowe - Kuratorium - Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci biorąca udział w formach zorganizowanego wypoczynku	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Środki własne instytucji i organizacji Środki Parafii	
				wzrost			

**CEL OPERACYJNY : 3 PROWADZENIE ZINTEGROWANYCH DZIAŁAŃ NA RZECZ WSPIERANIA RODZIN DOTKNIĘTYCH
PROBLEMAMI UZALEŻNIENI I PRZEMOCY**

ZADANIE	REALIZATORZY/PARNI RZ	WSKAZNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU/PROGNOZA	HARMONOGRAM	ZRÓDŁA FINANSOWANIA					
1	<p>Prowadzenie akcji informacyjno- edukacyjnych (lokalna prasa, internet, ulotki, broszury) na temat negatywnych skutków zachowań agresywnych oraz skutecznych sposobów przeciwdziałania zachowaniom agresywnym.</p>	<p>- MGOPS - Zespół interdyscyplinarny - Samorząd gminy - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe - GKRPA</p>	<table border="1"> <tr> <td>Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych;</td> <td>wzrost</td> </tr> <tr> <td>Liczba wydanych materiałów promocyjnych/rodzaj/</td> <td>wzrost</td> </tr> </table>	Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych;	wzrost	Liczba wydanych materiałów promocyjnych/rodzaj/	wzrost	2018-2020	<p>Budżet gminy Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Środki własne instytucji i organizacji Środki krajowe</p>
Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych;	wzrost								
Liczba wydanych materiałów promocyjnych/rodzaj/	wzrost								
2	<p>Prowadzenie działań profilaktyczno- edukacyjnych na rzecz zapobiegania nadużyciom alkoholu i środków psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież.</p>	<p>- GKRPA - OPS - Policja - Placówki oświatowe - Placówki służby zdrowia</p>	<table border="1"> <tr> <td>Liczba zrealizowanych działań</td> <td>Wzrost</td> </tr> <tr> <td>Liczba podmiotów biorących udział w kampaniach</td> <td>wzrost</td> </tr> </table>	Liczba zrealizowanych działań	Wzrost	Liczba podmiotów biorących udział w kampaniach	wzrost	2018-2020	<p>Budżet gminy Środki GKRPA pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Środki krajowe Środki UE</p>
Liczba zrealizowanych działań	Wzrost								
Liczba podmiotów biorących udział w kampaniach	wzrost								
3	<p>Rozpowszechnianie informacji o kompetencjach i podejmowanych działaniach poszczególnych instytucji (OPS, PCPR, Zespół interdyscyplinarny itp.) w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.</p>	<p>- MGOPS - Zespół Interdyscyplinarny - Samorząd gminy - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzine</p>	<table border="1"> <tr> <td>Liczba opublikowanych informacji</td> <td>wzrost</td> </tr> </table>	Liczba opublikowanych informacji	wzrost	2018-2020	<p>Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe</p>		
Liczba opublikowanych informacji	wzrost								
4	<p>Podjęwanie działań interwencyjno- pomocowych na rzecz ofiar i</p>	<p>- MGOPS - GKRPA - Policja</p>	<table border="1"> <tr> <td>Liczba osób objęta wsparciem</td> <td>pełna realizacja zadania</td> </tr> </table>	Liczba osób objęta wsparciem	pełna realizacja zadania	2018-2020	<p>Budżet gminy Środki własne instytucji i organizacji</p>		
Liczba osób objęta wsparciem	pełna realizacja zadania								

	świadczeń przemocy, w tym realizacja procedury „Niebieskie Karty”	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Punkt Informacyjny Konsultacyjny Dla Osób Dotkniętych Przemocą - Zespół Interdyscyplinarny - Placówki oświatowe - Szkoła Zdrowia 	Liczba założonych kart	pełna realizacja zadania		Srodki krajowe
5	Kontynuacja monitoringu przebiegu zmian w rodzinach obciążonych problemami przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - Policja 	Liczba wykonanych działań monitoringowych	pełna realizacja zadania	2018-2020	Budżet gminy Środki własne instytucji i organizacji Środki krajowe
6	Podjęcie działań profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - Zespół Interdyscyplinarny samorząd gminy - Placówki Oświatowe 	Liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	pełna realizacja zadania	2018-2020	Budżet gminy Środki własne instytucji i organizacji
7	Organizowanie wsparcia specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, itp.) dla ofiar i sprawców przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> - OPS - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Punkt Informacyjny Konsultacyjny Dla Osób Dotkniętych Przemocą W Rodzinie - Organizacje pozarządowe 	Liczba osób objętych oddziaływaniem	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki UE Środki własne instytucji i organizacji
8.	Kierowanie osób uzależnionych na terapie alkoholową.	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - Policja - GKRPA 	Liczba osób objętych oddziaływaniem	wzrost	2018-2020	Budżet gminy
9.	Podjęcie działań profilaktycznych promujących zdrowy tryb życia bez alkoholu, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych.	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - GKRPA - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe 	Liczba zrealizowanych działań	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki UE Środki własne instytucji i organizacji

BENEFICJENCI

1. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej,
2. Rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
3. Osoby uzależnione,
4. Rodziny osób uzależnionych,
5. Dzieci i młodzież,
6. Rodziny , w których występuje przemoc.

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Rezultatem osiągnięcia celu strategicznego będzie stworzenie podstaw do rozwoju społeczeństwa zintegrowanego, w którym rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym będą miały zapewnione odpowiednie wsparcie umożliwiające przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych oraz godne warunki życia.

UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Ważnymi czynnikami które będą miały wpływ na realizację celu będą :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, mieszkańców gminy na rzecz rozwiązywania własnych i lokalnych problemów,
2. Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania,
3. Dobre ustawodawstwo i dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej.

OBSZAR PROBLEMOWY : PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU, UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

W ujęciu społecznym bezrobocie oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy, zgłaszających gotowość do jej podjęcia. Konsekwencjami w funkcjonowaniu osób bezrobotnych i ich rodzin są przede wszystkim obniżenie własnej wartości, poczucie bezsilności i beznadziejności oraz niepewności statusu społecznego, pogorszenie standardu życia, ubóstwo, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, stygmatyzacja, problem z zagospodarowaniem czasu wolnego.

CEL OPERACYJNY 1. PROWADZENIE DZIAŁAŃ AKTYWIZUJĄCYCH OSOBY BEZROBOTNE

ZADANIE		REALIZATORZY / PARTNERZY	WSKAZNIKI OSIĄGANIA CELU / PROGNOZA	HARMONOGRAM	ZRÓDŁA FINANSOWANIA	
1	Wdrażanie narzędzi i instrumentów aktywnej integracji (w tym kontraktów socjalnych)	- MGOPS - PUP	Liczba zastosowanych instrumentów i narzędzi aktywnej integracji (w tym kontraktów socjalnych)	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki UE
			Liczba opracowanych i wdrożonych projektów	wzrost		
			Liczba osób objętych oddziaływaniami	wzrost		
2	Promocja zatrudnienia subsydiowanego Zatrudnianie w ramach prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, praktyk i staży	- MGOPS - Samorząd Gminy - PUP - Organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych oddziaływaniami	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki UE Środki własne instytucji i organizacji
			Wysokość udzielonej pomocy finansowej	wzrost		
3	Udziałanie osobom i rodzinom doświadczyłym bezrobociem w wsparcia finansowego i rzeczowego.	- MGOPS ,	Liczba udzielonych świadczeń	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe
			Liczba rodzin objętych programem wsparcia	wzrost		
			Liczba zorganizowanych spotkań, seminariów, konferencji, plakatów itp.	wzrost		
4.	Kontynuowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego oraz usługach pośrednictwa pracy	- MGOPS - PUP - Organizacje pozarządowe,	Liczba zawartych porozumień/umów o współpracy	1	2018-2020	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki własne instytucji i organizacji
			Liczba publikacji informacyjnych	wzrost		

CEL OPERACYJNY 2. ROZWOJ DORADZTWA ZAWODOWEGO ORAZ PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA PRAWIDŁOWEJ KARIERY ZAWODOWEJ DZIECI I MŁODZIEŻY

ZADANIE	REALIZATORZY PARTNERZY	WSKAZNIKI OSIĄGANIA CEL/PROGNOZA	HARMONOGRAM	ZRODKA FINANSOWANIA		
1	Współpraca = podmiotami zawodowymi w zakresie doradztwa zawodowego dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.	- Placówki oświatowe - PUP	Liczba osób objętych oddziaływaniem	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe
2	Organizowanie spotkań = lokalnymi pracodawcami pod kątem zapotrzebowania na zawody	- Placówki oświatowe - PUP - Organizacje pozarządowe	Liczba zorganizowanych spotkań	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki UE Środki własne instytucji i organizacji
3	Monitorowanie preferencji uczniów oraz rynku pracy celem dostosowania odpowiedniej oferty edukacyjnej.	- Placówki oświatowe - PUP	Liczba uczniów objętych monitorowaniem	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe Środki UE

CEL OPERACYJNY 3. PRZECIEDZIAŁANIE ZIAWISKU UBÓSTWA W RODZINACH JAKO CZYNNIKA PRZYCZYNIAJĄCEGO SIĘ DO WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

ZADANIE	REALIZATORZY/PARTNERZY	WSKAZNIKI OSIĄGANIA CEL/PROGNOZA	HARMONOGRAM	ZRODKA FINANSOWANIA		
1	Edukowanie rodziców w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym.	- MCOOPS - Samorząd gminy	Liczba osób/rodzin objęta wsparciem	wzrost	2018-2020	Budżet gminy

2	<p>Udzielanie pomocy materialnej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, uchwałami rady gminy itp</p>	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - Samorząd gminy - Placówki oświatowe - Parafie 	Liczba osób/rodzin objęta wsparciem	wzrost	2018-2020	<p>Budżet gminy Środki Krajowe Środki własne instytucji i organizacji</p>
3	<p>Diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS 	Liczba rodzin objęta wsparciem	wzrost	2018-2020	<p>Budżet gminy</p>

BENEFICJENCI

1. Osoby bezrobotne,
2. Rodziny osób bezrobotnych,
3. Środowisko osób bezrobotnych,
4. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych,
5. Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej.

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będzie skutkowało :

1. Zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych,
2. Zmniejszeniem skali wykluczenia społecznego,
3. Podjęciem współpracy międzyinstytucjonalnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie walki z bezrobociem,
4. Wsparcie różnorodnych form zdobywania doświadczenia na rynku pracy,
5. Przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych, tj. bierności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych,

WARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Na stopień realizacji celu będą miały ważny wpływ :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy na rzecz rozwoju aktywności zawodowej , edukacji i promocji przedsiębiorczości,
2. Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych, ciekawe projekty,

OBSZAR PROBLEMOWY: NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OSOBY STARSZE

Starzenie się społeczeństwa staje się problemem powszechnym we współczesnym świecie. Rola i pozycja człowieka starego w nowoczesnym, zmodernizowanym społeczeństwie bardzo się zmieniła. Obecnie nie do końca można sprecyzować pojęcie – człowiek stary. Wiek biologiczny nie zawsze jest tożsamy ze zmianami psychofizycznymi, dlatego przyjmujemy, że tym pojęciem będziemy określać ludzi w wieku poprodukcyjnym, czy emerytalnym. Trzeba pamiętać, że starzenie się jest procesem, dlatego nie powinien to być okres nagłego wycofania się z życia społecznego, kulturalnego i towarzyskiego, ponieważ może to spowodować osamotnienie i izolację.

Mając na uwadze strukturę rodzin, które nie są w pełni wydolne w zaspakajaniu potrzeb swoich najstarszych członków, istnieje potrzeba zbudowania sprawnego systemu pomocy, który będzie uwzględniał najważniejsze potrzeby ludzi starszych.

Niepełnosprawność jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym, należy jednak uwzględnić w nim kontekst psychologiczny i społeczny. W społeczeństwie występują tendencje do izolacji i ograniczania udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i mimo poprawy w tej dziedzinie, niektóre formy dyskryminacji osób niepełnosprawnych stanowią nadal poważny problem. Stworzenie spójnego programu pomocy osobom niepełnosprawnym poprawi sytuację tych osób.

Polityka społeczna ma instrumenty do rozwiązywania problemów społecznych, lecz nie wszystkie problemy można rozwiązać. Należy jednak przeciwdziałać pogłębianiu się różnic społeczno – ekonomicznych, izolacji grup społecznych.

PLAN WNIOSKU FUNKCYONALNY OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH W WYDZIALE ŚRODOWISKA LOKALNEGO

CEL OPERACYJNY 1. STWORZENIE SPRAWNEGO SYSTEMU WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ZADANIE	REALIZATORZY PARTNERZY	WSKAZNIKI OSIĄGANIA CEL I PROGNOZA	HARMONOGRAM	ZRÓDŁA FINANSOWANIA
1. <i>Podjętowanie działań = zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia oraz świadczeń społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.</i>	- MGOPS - Placówki służby zdrowia - Samorząd gminny	Liczba podjętych działań Liczba osób objętych działaniami	wzrost wzrost	2018-2020 Budżet gminy Środki własne instytucji i organizacji Budżet państwa Środki UE
2. <i>Organizowanie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, środowiskowego dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, w tym dzieci poprzez m.in. rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych.</i>	- MGOPS - Samorząd gminny	Liczba uczestników konsultacji i porad psychologiczno-terapeutycznych	wzrost	2018-2020 Budżet gminy Środki własne instytucji i organizacji Budżet państwa
		Liczba udzielonych porad	wzrost	
		Liczba udzielonych specjalistycznych usług opiekuńczych	wzrost	
3. <i>Rozwój systemu wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych (w tym m.in. usługi opiekuńcze i specjalistyczne)</i>	- MGOPS - samorząd gminny	Liczba akcji promujących zdrowy styl życia	wzrost	2018-2020 Budżet gminy Budżet powiatu Środki krajowe
		Liczba udostępnionych „otwartych placówek”	wzrost	

			Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	wzrost		Środki UE Środki własne instytucji i organizacji
4.	Realizacja przedsięwzięć wspomagających osoby starsze w samodzielnym zaspokajaniu potrzeb, zmniejszających skalę ich uzależnienia od otoczenia i instytucjonalnej pomocy. Prowadzenie działań edukacyjnych promujących więzi rodzinne umożliwiający włączenie potencjału rodziny, znajomych i bliskiego otoczenia w działania wspierające osoby starsze i niepełnosprawne (w tym min. Poprzez działania mediacyjne dla rodzin skonfliktowanych).	- MGOPS - samorząd gminny	Liczba podjętych działań Liczba osób objętych działaniami	wzrost wzrost	2018-2020	Budżet gminy Środki krajowe Środki UE
5.		- MGOPS - placówki oświatowe - Organizacje pozarządowe	Liczba osób/rodzin objętych wsparciem	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Środki własne instytucji i organizacji

CEL OPERACYJNY 2. PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZEŃSTWA O POTRZEBACH I PROBLEMACH LUDZI STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ZADANIE	REALIZATORZY	WSKAZNIKI OSIĄGANIA CELU	HARMONOGRAM		ZŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1. Inicjowanie działań edukacyjnych na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i społecznej akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych.	- OPS - Placówki służby zdrowia - Organizacje pozarządowe - Samorząd gminny	Liczba spotkań	wzrost		
		Liczba osób –uczestników	wzrost	2016-2020	Budżet gminy Środki własne instytucji i organizacji
		Liczba materiałów promocyjnych	wzrost		
2. Wspieranie akcji promujących zdrowy styl życia oraz realizacja kampanii na rzecz tworzenia	- Placówki służby zdrowia - Placówki oświatowe	Liczba zorganizowanych spotkań	wzrost	2018-2020	Budżet gminy Środki krajowe Środki UE

warunków do rozwijania aktywności fizycznej i umysłowej osób w wieku podeszłym.	- Samorząd gminny	Liczba osób –uczestników	wzrost		Środki własne instytucji i organizacji
---	-------------------	--------------------------	--------	--	---

BENEFICJENCI

1. Ludzie starsi,
2. Osoby niepełnosprawne,
3. Rodziny osób starszych i niepełnosprawnych,
4. Środowisko osób niepełnosprawnych i starszych .

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będą odzwierciedlać następujące rezultaty :

1. umożliwienie osobom starszym i niepełnosprawnym w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym,
2. rozszerzenie współpracy instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym,
3. ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez promocję działań profilaktycznych i podnoszenia poziomu wiedzy w społeczności lokalnej,
4. zwiększenie dostępności do usług dla osób starszych i niepełnosprawnych.

UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Ważnymi czynnikami które będą miały wpływ na realizację celu będą :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, mieszkańców gminy na rzecz rozwiązywania własnych i lokalnych problemów,
2. Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania,
3. Dobre ustawodawstwo i dobrze przygotowana kadra pomocy społeczne .

XIV. Źródła finansowania

ANALIZA WYDATKÓW MGOPS W OLEŚNICY

Analiza wydatków Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazuje, iż największą część wydatków budżetu stanowią udzielane na "Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego".

Wydatki ponoszone na cele społeczne ogółem, stanowią w budżecie gminy jedną ze znacniejszych pozycji. Prognozuje się, iż na przestrzeni lat 2021-2026 ich udział w wydatkach budżetowych ogółem będzie rosnąć.

Samorząd Gminy Oleśnica realizując politykę społeczną podejmuje szereg działań w celu zapewnienia mieszkańcom miasta i gminy pomocy, wsparcia w zakresie rozwiązywania istotnych problemów. Struktura osiąganych dochodów budżetowych jest uzależniona od polityki finansowej państwa, której kierunki i zasady określają ustawy o budżecie.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Przewiduje się następujące źródła finansowania Strategii :

- środki własne samorządu,
- środki z budżetu centralnego,
- środki partnerów przedsięwzięcia,
- środki funduszy krajowych,
- środki strukturalne Unii Europejskiej.

Możliwość zewnętrznego wsparcia finansowego rozwoju Gminy zależeć będą od następujących czynników :

- wielkość środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce,
- zasady podziału środków unijnych pomiędzy poszczególne województwa,
- potencjał absorpcyjny poszczególnych organizacji społecznych i instytucji,

- zdolność przygotowania i realizacji konkretnych projektów dla Gminy Oleśnica w sferze społecznej.

W procesie powstawania nowoczesnego społeczeństwa opartego na wzajemnych relacjach gospodarki wolnorynkowej, gdzie ludzie wymieniają między sobą towary i usługi, poza przyjętą formą działalności gospodarczej istnieje potrzeba aktywności społecznej, szczególnie w czasach kiedy państwo nie jest w stanie zadbać o potrzeby wszystkich członków swojej wspólnoty. Jest to możliwe w ramach funkcjonowania organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, które obok instytucji zajmujących się pomocą innym ludziom z ramienia urzędu cieszą się dużą skutecznością.

Na terenie gminy brak jest organizacji o profilu pomocy społecznej. Potrzebna jest, więc powszechna akcja na rzecz działań społecznych i możliwości zorganizowania tych działań w ramach organizacji pozarządowych. Spektakularne akcje charytatywne to wciąż za mało w obliczu wielości potrzeb. Rodzi się tu potrzeba uświadomienia społeczeństwu możliwości, jakie można wykorzystać za pośrednictwem organizacji pozarządowych.

Głównym źródłem zewnętrznych środków będą środki z funduszy europejskich. Informacje o sposobie wydatkowania środków z UE w nowej perspektywie finansowej zawiera projekt Umowy Partnerskiej. Środki podzielone zostały, podobnie jak w poprzednich okresach finansowania, na programy operacyjne. Z punktu widzenia realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica na lata 2021-2026* istotnym źródłem jej finansowania będą zapewne: Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Świętokrzyskiego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Fundusz Inicjatyw Społecznych.

XV. System wdrażania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica na lata 2021-2026 obejmuje zasięgiem czasowym okres sześciu lat i zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań z zachowaniem wymogu wprowadzania niezbędnych zmian dostosowawczych, wynikających z aktualnej sytuacji ekonomicznej i społecznej w kolejnych latach.

Cele strategiczne wyznaczone w niniejszym opracowaniu dotyczą najistotniejszych problemów występujących na terenie gminy mianowicie: problemów opiekuńczo – wychowawczych,

problematyki osób w podeszłym wieku, bezrobocia, ubóstwa, niepełnosprawnych, uzależnionych, bezdomnych, opuszczających zakłady karne i innych zagrożonych marginalizacją.

Realizacja określonych celów determinuje konieczność zaangażowania możliwych zasobów państwowych, regionalnych i lokalnych. Rozwijanie i utrzymywanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszelkich podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, grup sąsiedzkich, rodzin, wolontariuszy. Samopomoc i samoorganizacja obywateli jest często bardziej efektywna niż interwencja instytucji publicznych.

Proponuje się by realizatorami strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz twórcami i koordynatorami programów celowych byli:

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy,
2. Placówki Oświatowe
3. Urząd Miasta i Gminy w Gminie Oleśnica
4. Organizacje społeczne i pozarządowe, Kościół Katolicki, oraz osoby fizyczne i prawne, zaangażowane w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej.

XVI. Harmonogram wdrażania strategii.

Realizacja *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica na lata 2021-2026* obejmować będzie pięć etapów.

Tabela 6. Opis wdrażania i ewaluacji Strategii

ETAP I	Podjęcie uchwały przez Radę Miasta o przyjęciu do realizacji <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Oleśnica na lata 2021-2026</i>
ETAP II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią
ETAP III	Monitoring i ewaluacja Strategii.
ETAP IV	Uzupełnianie Strategii o nowe zadania i programy.
ETAP V	Podsumowanie i ocena Strategii.

Sposoby monitorowania , ewaluacji i komunikacji społecznej

Całościowy obraz realizowanych zadań wpisujących się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opisują wskaźniki określone dla zadań przypisanych dla poszczególnych celów operacyjnych, oraz przypisanych im działań, które przedstawione w sprawozdaniach z wykonania realizacji zadań będą jednym z narzędzi monitorowania realizacji strategii.

Monitoring strategii jest obserwacją realizacji celów strategicznych i realizacji programów operacyjnych wynikających z następnym faz programowania rozwoju. Monitoring realizacji strategii umożliwia: obserwację stanu zaawansowania projektów rozwojowych, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji, ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację, weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków, kontrolę postępu prac związanych z realizacją działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2026 roku w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Miejską kończy pierwszy etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminie Oleśnica wymaga corocznej aktualizacji. Aktualizacja ta zostanie przeprowadzona przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

Podstawą skutecznego wdrożenia strategii jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno gospodarczych zachodzących na terenie gminy. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Obowiązek monitorowania realizacji działania posiada MGOPS w Oleśnicy. Monitoring wybranych bądź wszystkich działań, powinien być dokonywany zawsze w sytuacji wprowadzenia nowych zadań do strategii oraz w każdym przypadku dokonania aktualizacji strategii.

Obliczenia i dane określone miernikami celów operacyjnych przygotowuje i przedstawia Radzie Miejskiej Kierownik Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy.

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Oceny zasadności proponowanych zmian dokonuje Zespół odpowiedzialny za jej realizację. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczną uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą kontaktować się z jednej strony z otoczeniem wewnętrznym, obejmującym pracowników, którzy uczestniczą bezpośrednio w administrowaniu gminą (ich wiedza, motywacja, umiejętności praktyczne, kompetencje interpersonalne,) lecz także technologie i zasoby organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym:

- *ogół mieszkańców gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.*

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie gminy jako wspólnoty terytorialnej : sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie.

Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są :

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem,
- informacja o postępach wdrażania Strategii,
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowanie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie na stronie internetowej danych na temat zaangażowania finansowego UE w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Zmiany w strategii

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Miejskiej w Oleśnicy.

W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Burmistrza lub Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Przesłankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w gminie organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych lub poszczególnych mieszkańców.

XVII. Podsumowanie i wnioski

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin.

Realizując zadania pomocy społecznej współpracują oni, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

GLÓWNE CELE POMOCY SPOŁECZNEJ:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie minimum socjalnego – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,

- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Analizując powyższe dane należy mieć na względzie, że dane statystyczne nie odzwierciedlają do końca faktycznej sytuacji, gdyż skala występowania omawianych zjawisk może być większa. Niektóre sytuacje problemowe występujące na terenie gminy nie są nam znane, gdyż rozgrywają się w tzw. zaciszu domowym. Wszystkie wymienione powyżej problemy mogą ze sobą współistnieć lub wynikać jeden z drugiego. Niezbędne jest ich likwidowanie i zapobieganie im, w celu zmniejszenia patologii i marginalizacji ludności gminy.

Obecnie stale wzrasta zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej, co spowodowane jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak redukcja zatrudnienia, deficyt nowych miejsc pracy, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób niepełnosprawnych. W celu ich realizacji powstały, bądź zostały znowelizowane akty prawne zobowiązujące samorząd gminy do opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W myśl nowej strategii zinstytucjonalizowana pomoc społeczna oferuje pomoc finansową i materialną jako instrument początkujący proces, umożliwiający osobom i rodzinom przezwyciężanie ich trudnych sytuacji życiowych. Działania te opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej jako całości; w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Zapisy Strategii mogą być realizowane przede wszystkim przy pomocy kapitału ludzkiego i społecznego. Rozwiązywanie najważniejszych problemów społecznych zależy, od jakości

zasobów ludzkich i zaufania społecznego. Kapitał ludzki to: wiedza, umiejętności, kwalifikacje i zdolności ludzi do szybkiego oraz skutecznego radzenia sobie z problemami natury zarówno społecznej jak i psychologicznej.

Kapitał społeczny jest uzupełnieniem kapitału ludzkiego. Składa się z relacji międzyludzkich, tj. zaufania, zrozumienia, wspólnych wartości, które integrują społeczność, a przez to umożliwiają wspólne działania. Potencjał intelektualny, zdobyte kwalifikacje i doświadczenia będą mogły być należycie spożytkowane w społeczeństwie opartym na wiedzy. Wdrożenie celu umożliwi prowadzenie satysfakcjonującego życia zawodowego. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz powszechny dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych jest jednym z najważniejszych wyzwań nowoczesnej gospodarki i nowoczesnego społeczeństwa. Bez rozwoju zasobów ludzkich nie będzie możliwe sprostanie wymogom nowoczesnego społeczeństwa.

Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym stałemu monitoringowi i ewaluacji zadań. Wprowadzenie procedur monitoringu i ewaluacji pozwoli na wprowadzenie zmian w realizacji poszczególnych celów i zadań w zależności od zmieniających się warunków i potrzeb społecznych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Krystyna Bator
Krystyna Bator

